

RAD-ČS A

Rezultati istraživanja o volonterstvu u Republici Hrvatskoj

RAD-ČS A

Program istraživanja i razvoja volonterstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj ispitivanja društvenih potreba isključiva je odgovornost DKolektiva – organizacije za društveni razvoj.

KORISNIK

Dkolektiv

PARTNERI

CCI CENTAR ZA CIVILNE INICIJATIVE

volonterski centar zagreb

ACTGRUPA

M

POBODIEMA POZOR **SMART**

100

HAVATSKI CENTAR ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA

ff Inicijative u razvoju društvenog kapitala

100 P R O S I

100 P R O S I

Više o EU fondovima: www.esf.hr i www.strukturnifondovi.hr

Rezultati istraživanja o volonterstvu u Republici Hrvatskoj

Pripremljeno za: DKolektiv - Radius V projekt

Izvještaj pripremili:

Filozofski fakultet u Rijeci (Prof. dr. sc. Bojana Čulum Ilić)

Ipsos d.o.o. (Ana-Marija Kozjak)

Datum: 18. listopada 2023.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. METODOLOGIJA	5
2.1. Svrha, ciljevi i zadaci istraživanja	5
2.2. Metoda provođenja istraživanja	7
2.2.1. Osnovni istraživački pristup i kriteriji valjanosti	7
2.2.2. Instrument istraživanja	7
2.2.3. Prikupljanje podataka i obrada	10
2.2.4. Uzorak istraživanja	10
Tablica 1- Struktura uzorka istraživanja (N=1000)	11
3. OSNOVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA - SAŽETAK	13
4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	15
4.1. Volontersko iskustvo stanovnika Republike Hrvatske	15
4.1.1. Volontersko iskustvo nekada u životu	15
3.1.2. Volontersko iskustvo u posljednje tri godine (2020 - 2022)	18
4.1.3. Volontersko iskustvo u trenutku provedbe istraživanja (2023. godina)	20
4.2. Razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti	21
4.3. Profil prosječnog volontera u RH	23
4.4. Stavovi o volonterstvu	27
4.4.1. Stavovi opće populacije o volonterstvu	27
4.4.2. Stavovi volontera o volonterstvu	32
4.5. Priroda volonterskog angažmana te moguće buduće odrednice	35
4.5.1. Tematska područja volonterskog angažmana	35
4.5.2. Organizatori volonterskih aktivnosti	37
4.5.3. Učestalost volonterskog angažmana	41
4.5.4. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana	45
4.5.5. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima	47
4.6. Motivacijske odrednice volontera	50
5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE ZA BUDUĆA ISTRAŽIVANJA	57
6. PRILOZI	60
6.1. Instrument istraživanja - anketni upitnik	60
6.2. Popis tablica i slika (grafičkih prikaza)	67

1. UVOD

Istraživanje o volonterstvu u Republici Hrvatskoj, čiji se rezultati prikazuju u ovom izvještaju, provedeno je u okviru projekta “Radius V”¹ usmjerenog na kreiranje poticajnog okruženja za razvoj volonterstva kroz uspostavljanje jedinstvene metodologije za sustavno i kontinuirano istraživanje stanja i trendova te mjerenje utjecaja volontiranja na društveno-ekonomski razvoj u RH.

Voditelji i partneri na spomenuti projektu smatraju da će jačanje kapaciteta, udruživanje stručnosti OCD-a i akademske zajednice te poticanje strukturiranog dijaloga između OCD-a, državne uprave, lokalne i regionalne samouprave i visokoobrazovnih i znanstvenih ustanova doprinijet će daljem razvoju učinkovitih javnih politika za razvoj volonterstva na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Uz stvaranje poticajnog okruženja za daljnji razvoj volonterstva kroz: a) jačanje stručnih, analitičkih i zagovaračkih kapaciteta OCD-a i b) poticanje umrežavanja, suradnje i strukturiranog dijaloga između OCD-a, lokalne i regionalne samouprave, socijalnih partnera, visokoobrazovnih i znanstvenih ustanova s ciljem razvoja učinkovitih javnih politika u području razvoja volonterstva, jedan od ciljeva projekta jest i uspostavljanje i pilotiranje jedinstvene metodologije za sustavno i kontinuirano praćenje, istraživanje i mjerenje utjecaja volontiranja na društveno-ekonomski razvoj RH kroz udruživanje stručnih kompetencija volonterskih centara i akademske zajednice.

Upravo se kroz ovo istraživanje razvila i pilotirala metodologija za praćenje i istraživanje volontiranja u RH s fokusom na nekoliko ključnih aspekata - određivanje udjela volontera u općoj populaciji i njihov profil, ispitivanje stavova prema volonterima i volonterstvu, uvid u tematska područja i organizacijske oblike djelovanja volontera te moguće odrednice njihova budućeg volonterskog angažmana, i posljednje, na motivacijske odrednice volontera.

Prikupljanje podataka za potrebe ovog istraživanja je provedeno metodom terenskog anketiranja uživo (CAPI) u okviru redovitog omnibus istraživanja agencije Ipsos u lipnju 2023. godine. Istraživanje je provedeno na području Republike Hrvatske na uzorku od tisuću (1000) osoba starijih od 16 godina. Baziran na posljednjem popisu

---

¹ Provedba projekta počela je 30.10.2020. godine, a projekt traje do 29.10.2023. godine. Nositelj projekta je DKolektiv – organizacija za društveni razvoj, a partneri na projektu su: Hrvatski centar za razvoj volonterstva, Volonterski centar Zagreb, Udruga „MI“ – Split, Udruga za razvoj civilnog društva SMART, Centar za civilne inicijative, ACT Grupa, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci, Grad Split, Grad Rijeka, PRONI Centar za socijalno podučavanje. Projekt sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda. Ukupna vrijednost projekta je 3.568.878,67 kn.

stanovništva Republike Hrvatske iz 2021. godine, uzorak ovog istraživanja je slučajan, reprezentativan i dvoetapno stratificiran. U ovom istraživanju, pod pojmom volontera - osim u kontekstu Zakona o volonterstvu RH - obuhvaćamo osobu koja je provodila volonterske djelatnosti, na bilo koji način i u bilo kojem području djelovanja.

Imajući u vidu iskustvo provedbe istraživanja na nacionalnom reprezentativnom uzorku, u izvještaj završava zaključcima i preporukama za daljnja istraživanja ovog profila.

2. METODOLOGIJA

2.1. Svrha, ciljevi i zadaci istraživanja

Svrha ovog istraživanja kontekstualno je, odnosno projektno definirana, i kao takva usmjerena stjecanju novih spoznaja odnosno informacija o (odabranim) segmentima fenomena volontiranja u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi istraživanja su trostruke prirode.

Znanstveno-spoznajni cilj istraživanja usmjeren je opisu i boljem razumijevanju aktualnog stanja fenomena volontiranja u RH i to prema četiri ključne odrednice: (I) opis profila volontera u RH, (II) stavovi prema volonterima i volonterstvu, (III) područja i organizacijski oblici djelovanja volontera i moguće odrednice njihova budućeg volonterskog angažmana, te (IV) motivacijske odrednice volontera. Svaki se od ova četiri aspekta u istraživanju promatra i u odnosu na relevantne attribute, odnosno nezavisne varijable, a s ciljem ustanovljavanja korelacijskih odnosa predmeta istraživanja i dvanaest (11) komponenti odnosno nezavisnih varijabli i to kako slijede: spol, dob, stupanj obrazovanja, radni status, bračni status, regija, veličina naselja, visina prihoda kućanstva, članstvo u organizacijama civilnog društva, životno volontersko iskustvo, volontersko iskustvo u posljednje tri godine te volontersko iskustvo u trenutku provedbe istraživanja/prikupljanja podataka.

Opći društveni cilj istraživanja jest uključiti RH u relevantne podatkovne i izvještajne baze europskih tijela, institucija i organizacija, čije je djelovanje usmjereno analizi stanja volonterstva u zemljama EU. U kontekstu nacionalnog okvira, u širem smislu, cilj je usmjeren izradi preporuka (temeljenima na znanstvenim dokazima) donositeljima odluka te ostalim relevantnim akterima, za unapređenje volonterstva. U

užem smislu, cilj je usmjeren daljnjem promišljanju, planiranju i provedbi niza aktivnosti u okviru djelovanja regionalnih volonterskih centara i Hrvatske mreže volonterstva, a kako bi se dodatno doprinijelo poticanju i razvoju volonterskog angažmana stanovnika RH.

Aplikativni cilj istraživanja usmjeren je razvoju transferabilne metodologije istraživanja, a kako bi regionalni volonterski centri i Hrvatska mreža volonterskih centara u nadolazećim godinama ovo istraživanje mogli provoditi kontinuirano, sustavno i prema ustanovljenim istraživačkim potrebama.

Naslanjajući se na svrhu i ciljeve, a uzimajući u obzir sve relevantne atributne oznake (12 nezavisnih varijabli) s ciljem utvrđivanja pojavnosti statistički značajnih razlika u odnosu na nezavisne varijable, zadaci ovog istraživanja su:

1. Ustanoviti profil volontera u Hrvatskoj
2. Utvrditi stavove ispitanika prema volonterima i volonterstvu
3. Analizirati volontersko iskustvo
4. Utvrditi razloge neuključivanja u volonterske aktivnosti
5. Utvrditi (tematska) područja djelovanja volontera
6. Utvrditi profil organizacija u kojima su ostvareni volonterski angažmani
7. Utvrditi učestalost volonterskog angažmana
8. Utvrditi spremnost na budući volonterski angažman
9. Utvrditi dominantne kanale informiranja o volonterskim angažmanima
10. Utvrditi motivacijske odrednice volontera

Valja pritom napomenuti da se obrada rezultata fokusirala na cjeloviti uzorak istraživanja (opća populacija, N=1000), a analize usmjerene na istraživačke zadatke koji tematiziraju attribute vezane uz samo volontersko iskustvo, rađene su na uzorku onih ispitanika koji su imali barem jedno volontersko iskustvo u svom životu do trenutka provedbe istraživanja (N=246, 25% uzorka/populacije), na uzorku onih koji su imali volontersko iskustvo u posljednje tri godine (N=114, 11% uzorka/populacije), te na uzorku onih koji su imali volontersko iskustvo u trenutku provedbe istraživanja (N=74, 7% uzorka/populacije). Pritom, najveći se dio (usporedne) analize odnosi na one ispitanike koji su imali volontersko iskustvo u prethodne tri godine (2020-2021-2022) s obzirom da se volontersko iskustvo ispitanika iz 2023. godine, a imajući u vidu trenutak prikupljanja podataka, odnosi samo na prvih šest mjeseci navedene godine.

2.2 Metoda provođenja istraživanja

2.2.1. Osnovni istraživački pristup i kriteriji valjanosti

Istraživanje o volonterstvu u Republici Hrvatskoj oslanja se na kvantitativni istraživački pristup i kako takvo, fokusira se na istraživačke ciljeve kroz empirijsku procjenu koja uključuje numerička mjerenja i analitičke procese. Pritom, u istraživanju se vodilo računa o zadovoljavanju sljedećih aspekata:

(I) *unutarnja valjanost* - u istraživanju se osigurala razvojem instrumenta istraživanja (anketnog upitnika) temeljenom na teorijskim okvirima koji svoje uporište imaju u relevantnim i recentnim teorijskim razmatranjima i istraživanjima sličnog profila;

(II) *vanjska valjanost* - generalizacija rezultata sa uzorka na populaciju osigurala se precizno odabranim uzorkom koji je slučajna, reprezentativna i dvoetažno stratificirana (postupak uzorkovanja detaljno je opisan u nastavku);

(III) *sadržajna valjanost* - instrument sadrži čestice koje tematski pokrivaju i odgovaraju definiranom predmetu istraživanja; sadržajna valjanost u predloženom istraživanju osigurala se uključivanjem glavnih aspekata fenomena volontiranja kroz prikladnu dubinu i širinu predmeta istraživanja koji su, oslanjajući se na prethodnu analizu dosadašnjih teorijskih razmatranja i sličnih istraživanja, integrirani u instrument - anketni upitnik.

2.2.2. Instrument istraživanja

Za potrebe ovog istraživanja, uronjenog u kvantitativni istraživački pristup, izrađen je anketni upitnik "Anketni upitnik o volontiranju u Hrvatskoj" podijeljen u četiri skupine pitanja/tvrdnji, a sukladno ciljevima i zadacima istraživanja:

- (I) osobni podaci (9 pitanja),
- (II) stavovi o volonterima i volonterstvu (subskala sa 18 tvrdnji/čestica),
- (III) osobno volontersko iskustvo (10 pitanja), te
- (IV) motivacijske odrednice volontera (subskala sa 24 tvrdnje/čestice).

Uz navedene cjeline, anketni je upitnik imao uvodni tekst u kojem su se ispitanicima objasnili važnost istraživanja fenomena volonterstva u nacionalnim okvirima, svrha i ciljevi istraživanja, (projektni) kontekst njegove provedbe, etički aspekti istraživanja (osiguranje anonimnosti i povjerljivosti prikupljenih podataka), procjena vremena potrebnog za ispunjavanje cjelovitog upitnika te kratke upute za ispunjavanje. Posljednje, ali nikako manje važno, ispitanicima je objašnjeno što se smatra volontiranjem u kontekstu ovog istraživanja.²

U procesu kreiranja instrumenta, odnosno anketnog upitnika, vodilo se računa o zadovoljavanju njegovih metrijskih karakteristika. Anketni upitnik većim je dijelom rezultat integracije pitanja/tvrđnji iz validiranih anketnih upitnika korištenih u prethodnim sličnim istraživanjima o volonterstvu u Hrvatskoj, uz dozvolu autora (organizacija) za njihovo korištenje. Uz navedeno, za dio anketnog upitnika usmjerenog ispitivanju motivacijskih odrednica volontera, djelomično je (također uz dozvolu autora), korišten instrument *Volunteer Functions Inventory (VFI)*³.

Prvi dio anketnog upitnika za potrebe provedbe ovog istraživanja usmjeren je osobnim podacima, među kojima onim uobičajenim sociodemografskim podacima (dob, spol, stupanj obrazovanja, radni status i županija prebivališta/boravišta). Pored navedenih osobnih podataka, ispitanike se izvornim instrumentom dodatno tražilo informacije o veličini naselja prebivališta/boravišta⁴, statusu njihova formalnog članstva

---

²U uvodnom je dijelu zapisano da se u ovom istraživanju volontiranje smatra aktivnošću pomaganja ljudima izvan svoje obitelji i kruga prijatelja, u koju se pojedinac uključuje po svojoj slobodnoj volji, a ne radi materijalne koristi ili iz obveze.

³ Autori Clary, E.G., Snyder, M., Ridge, R.D., Copeland, J., Stukas, A.A., Haugen, J., i Meine, P. objavili su prvi puta instrument 1998. godine u časopisu *Journal of Personality and Social Psychology* (broj 74, stranice 1516-1530). Svojim radom autori zauzimaju funkcionalistički pristup razumijevanju i procjeni motivacije volontera. Njihova ljestvica je podijeljena na šest zasebnih funkcionalnih motiva (tj. faktora), kako slijede: (I) Zaštitni motivi, (II) Vrijednosti, (III) Karijera, (IV) Društveni, (V) Razumijevanje, te (VI) Pобољшanje/Unapređenje. Spomenuti instrument je validiran i korišten u brojnim istraživanjima sličnog profila, ali valja napomenuti da su se ona dominantno provodila na području SADa, Kanade i Australije, u kojima je volontiranje kao fenomen razvijen kroz dugu povijest i u sasvim drugačijem okruženju. Instrument je za potrebe ovog istraživanja dodatno prilagođen u suradnji s projektnim partnerima, uzimajući u obzir ne samo projektni okvir, već ponajviše njihovu ekspertizu u području volonterstva u nacionalnim i europskim okvirima. Obrada i analiza ovog dijela instrumenta u ovom je istraživanju pokazala upravo kontekstualnu različitost s obzirom da se ispitanici uključeni u ovo istraživanje nisu sa svojim procjenama jednostavno "smješitali" u ove kategorije odnosno na ove faktore. Više o ovom dijelu analize može se pročitati u dijelu izvještaja koji tematizira motivacijske odrednice volontera.

⁴ Razvijene su tri kategorije: (I) Pretežno urbano središte (veći gradovi u RH > 50 000 stanovnika), (II) Manja urbana sredina (manji gradovi/općine u RH, 20 - 50 000 stanovnika), te (III) Pretežno ruralna sredina.

u organizacijama civilnog društva⁵ te samoprocjeni prihoda kućanstva⁶. Imajući u vidu da se proces prikupljanja podataka realizirao u okviru omnibus istraživanja agencije Ipsos, dodatno su još prikupljeni podaci i o bračnom statusu ispitanika, a koji nisu bili sastavnim dijelom izvorno pripremljenog anketnog upitnika.

Drugi dio anketnog upitnika za potrebe provedbe ovog istraživanja usmjeren je stavovima o volontiranju i volonterima. Od ispitanika se tražilo da na Likertovoj skali od 1 do 5 osnače svoj stupanj slaganja sa osamnaest (18) tvrdnji, pri čemu je 1 značilo da se uopće ne slažu, dok je 5 značilo da slažu u potpunosti.

Treći dio anketnog upitnika za potrebe provedbe ovog istraživanja usmjeren je osobnom volonterskom iskustvu ispitanika. Kroz deset (10) pitanja ispitanike se tražilo da odgovore na pitanja o postojanju vlastitog volonterskog iskustva. Pritom, one ispitanike koje nisu imali volonterskog iskustva upitalo se o razlozima njihova neuključivanja u volonterske aktivnosti⁷, a one koji su imali volonterskog iskustva, dalje se ispitalo o učestalosti volontiranja, području djelovanja i organizacijskim oblicima volonterskih aktivnosti u kojima su se angažirali, te kanalima informiranja o volonterskim prilikama. Pritom, posebna je pažnja dalje u obradi, analizi i interpretaciji posvećena volonterima koji su imali volontersko iskustvo u posljednje tri godine (2020-2021-2022), te onima koji su volontirali u trenutku provedbe istraživanja (lipanj, 2023. godine).

Četvrti, ujedno i posljednji dio anketnog upitnika za potrebe provedbe ovog istraživanja, usmjeren je motivacijskim odrednicama volontiranja, a dakako, ispunjavali su ga samo oni koji su imali prethodno volontersko iskustvo.

---

⁵ Status formalnog članstva vrednovao se kroz pet razvijenih kategorija: (I) Nisam član/ica niti jedne organizacije civilnog društva, (II) Nisam član/ica niti jedne organizacije civilnog društva, ali razmišljam o ućlanjenju, (III) Član/ica sam jedne organizacije civilnog društva, (IV) Član/ica sam više organizacija civilnog društva, te (V) Zaposlen/a sam u organizaciji civilnog društva.

⁶ U izvornom instrumentu pitanje je bilo usmjereno samoprocjeni materijalnog stanja i prihoda kućanstva u usporedbi s prosječnim hrvatskim kućanstvom, prema sljedećim kategorijama: (I) Mnogo niži od prosječnog, (II) Nešto niži od prosječnog, (III) Približno isti kao i prosječni, (IV) Nešto viši od prosječnog, te (V) Mnogo viši od prosječnog. Agencija Ipsos je u postupku prikupljanja podataka koristila vlastiti instrumentarij za ovo pitanje pa su se tako ispitanici samoprocjenom kategorizirali u sljedećih pet skupina: (I) prihodi kućanstva do 450 eur, (II) prihodi od 451 do 850 eur, (III) prihodi od 851 do 1600 eur, (IV) prihodi od 1601 do 2200 eur, te (V) prihodi kućanstva veći od 2201 eur, koje su zatim korištene dalje u obradi podataka.

⁷ Razvijena je baterija sa dvanaest (12) izlistanih potencijalnih razloga, a ispitanike se tražilo da označe tri razloga koja smatraju dominantnima u svom slučaju. Također, ispitanici su imali mogućnost dodatnog upisa razloga ukoliko se onaj iz njihovog iskustva nije nalazio na već kreiranoj listi.

2.2.3. Prikupljanje podataka i obrada

S obzirom na odabrani kvantitativni istraživački pristup, za potrebe ovog istraživanja kreiran je anketni upitnik, a proces prikupljanja podataka proveden je metodom terenskog anketiranja uživo (CAPI) u okviru redovitog omnibus istraživanja agencije Ipsos u lipnju 2023. godine.

U istraživanju su se koristile deskriptivna i induktivna (inferencijalna) istraživačka metoda, usmjerena korelacijama. Deskriptivna statistika je omogućila jednostavne sažetke o uzorku i zapažanjima koja se analiziraju i interpretiraju. Rezimei tog tipa koji se koriste u ovom izvještaju su *kvantitativne prirode* - statistički podaci, tablice usmjerene na frekvencije, postotke i prosječne vrijednosti i *vizualne prirode* - grafički prikazi odnosno kružni dijagrami izraženi na nominalnim ili ordinalnim skalama, a koji nude preglednost i jednostavni su za razumijevanje analiziranih odnosno interpretiranih podataka. Inferencijalna statistika omogućila je da se iz podataka dobivenih na pojedinačnim slučajevima, odnosno na uzorku - u slučaju ovog istraživanja na reprezentativnom uzorku od 1000 ispitanika - može zaključivati o zakonitostima koji vrijede za čitavu populaciju (u slučaju ovog istraživanja stanovnike Hrvatske).

Statistička obrada podataka provedena je korištenjem programa IBM SPSS (Statistics Package for the Social Sciences) 24.0. Podaci su deskriptivno prikazani, frekvencijama i postocima, te su za tvrdnje o stavovima prema volonterima i volonterstvu te za motivacijske odrednice volontera prikazane i aritmetičke sredine. Osim deskriptivne statistike, za potrebe testiranja razlika među proporcijama odgovora, korišteni su testovi inferencijalne statistike. U prikazu rezultata u ovom izvještaju, naglasak je stavljen na one rezultate u kojima se pokazuje statistički značajna razlika istraživanih aspekata fenomena volontiranja u odnosu na nezavisne varijable.

2.2.4. Uzorak istraživanja

Istraživanje je provedeno na području Republike Hrvatske na uzorku od 1000 osoba starijih od 16 godina, naslanjajući se na rezultate posljednjeg popisa stanovništva Republike Hrvatske iz 2021. godine⁸. Uzorak je slučajna, reprezentativan i dvoetao

---

⁸ Sukladno objavljenim rezultatima popisa stanovništva iz 2021. godine Državnog zavoda za statistiku RH, ukupan broj stanovnika u RH iznosio je 3 871 833. Pri tom, muškaraca je bilo 1 865 129 (48,17%), a žena 2 006 704 (51,83%). Udio stanovništva prema dobnim skupinama raspoređen je kako slijedi: dozna skupina 15-24 (10,27%), dozna skupina 25-34 (11,40%), dozna skupina 35-49 (20,23%), dozna skupina 50-64 (21,28%), dozna skupina 65 i više godina (22,45%). U uzorkovanju za potrebe provedbe ovog istraživanja dodatno se vodilo računa o stupnju obrazovanja stanovništva, radnom statusu, mjestu prebivališta/boravišta te veličini naselja.

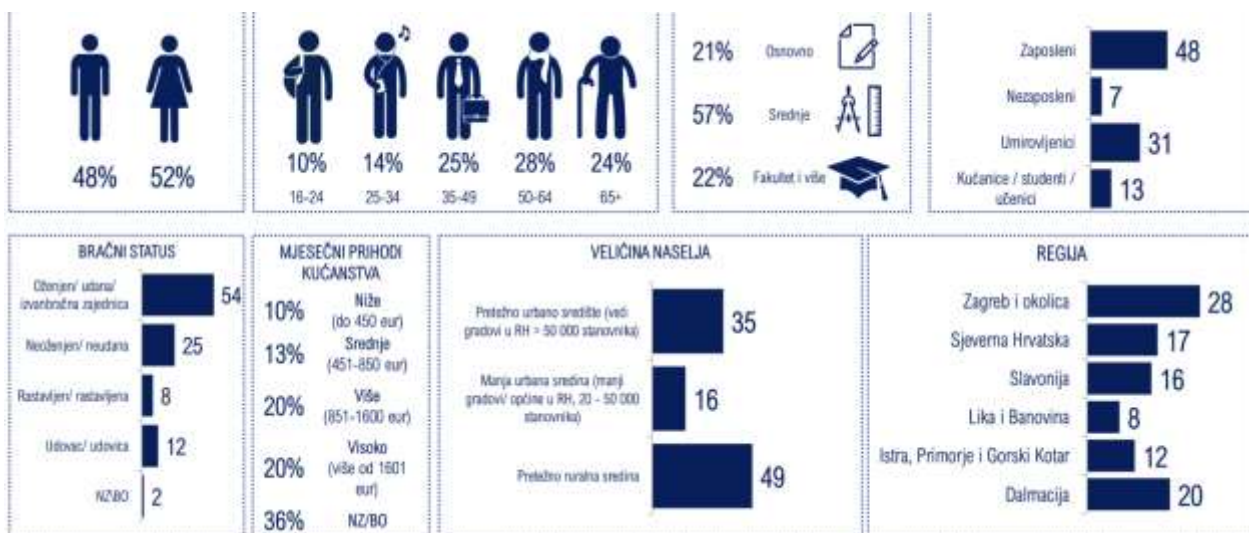
stratificiran. Stratificiran je prema šest regija koje su definirane iz skupova postojećih županija i prema veličini naselja koji su definirane u četiri kategorije. Alokacija jedinica prema stratumima provedena je proporcionalno veličini stratuma (broj kućanstava ili osoba starijih od 16 godina u stratumu).

■ Tablica 1- Struktura uzorka istraživanja (N=1000)

Spol	n	%
Muškarci	475	48%
Žene	525	52%
Dob	n	%
16-24	102	10%
25-34	139	14%
35-49	245	25%
50-64	275	28%
65 i više	240	24%
Obrazovanje	n	%
Osnovna škola	209	21%
Srednja škola	574	57%
Visoka škola / Fakultet	216	22%
Visina prihoda kućanstva	n	%
do 450 eur	104	10%
451- 850 eur	131	13%
851- 1600 eur	199	20%
1601- 2200 eur	109	11%
2201+ eur	93	9%
NZ/BO (Ne znam/Bez odgovora)	364	36%
Radni status	n	%
Zaposleni	482	48%
Nezaposleni	67	7%
Umirovljenici	312	31%
Kućanice / studenti / učenici	138	13%
Regija	n	%
Zagreb i okolica	275	28%
Sjeverna Hrvatska	172	17%
Slavonija	157	16%
Lika i Banovina	79	8%
Istra, Primorje i Gorski Kotar	116	12%
Dalmacija	202	20%
Veličina naselja	n	%

Pretežito urbano središte (veći gradovi u RH > 50 000 stanovnika)	348	35%
Manja urbana sredina (manji gradovi/općine u RH, 20 - 50 000 stanovnika)	163	16%
Pretežito ruralna sredina	489	49%

Slika 1. Sociodemografski pokazatelji uzorka istraživanja (N=1000)

3. OSNOVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA - SAŽETAK

- 25% stanovnika Hrvatske starijih od 16 godina je barem nekada u svom životu bilo volonterski angažirano; u posljednje 3 godine (2020-2021-2022) njih 11% je imalo volontersko iskustvo, dok trenutno volontira 7% stanovnika RH
- Svaki treći ispitanik s volonterskim iskustvom u svom životu, je volontirao manje od godinu dana, petina njih od godinu do dvije godine, a isto toliko i od tri do pet godine, dok je najmanje njih (5%) volontiralo šest do deset godina. Svaki peti ispitanik s volonterskim iskustvom volontira više od 10 godina - gledajući prema spolu, više muškaraca nego žena, i to pretežno onih iz Sjeverne Hrvatske
- Petina volontera koji su se uključivali u volonterske aktivnosti u posljednje 3 godine su mladi (16-24 godine). Pretežno su volontirali u kriznim situacijama (potresi, poplave, pandemija), u volonterskim aktivnostima humanitarnog karaktera, u odgojno-obrazovnom području djelovanja te u sportu. Najmanje ih je volontiralo u području zagovaračkog djelovanja i u poticanju i razvoju demokratske kulture. Petina istih nema namjeru ponovno se uključivati u nove volonterske aktivnosti.
- Trenutni volonteri (oni koji su volontirali u vrijeme provođenja istraživanja - 7% populacije) najviše djeluje u polju sporta, u humanitarnim aktivnostima i polju kriznog djelovanja (potresi, poplave, pandemija). Od trenutnih volontera, njih 13% djeluje u okviru vjerskih zajednica, odgojno-obrazovnog područja, zaštite ljudskih prava i socijalne skrbi. Najmanje ih djeluje u području zagovaračkog djelovanja i poticanju i razvoju demokratske kulture.
- Najčešći razlozi zbog kojih se stanovnici RH ne uključuju u volonterske aktivnosti su nedostatak vremena te obiteljske obveze. Svaki treći ispitanik koji je nekada prije volontirao, ali se u posljednje tri godine nije volonterski angažirao, navodi zdravstvene poteškoće kao razlog. Petina onih koji nisu nikada volontirali kao razlog navode i nedostatak osobnog interesa i motivacije, zdravstvene poteškoće te školske/ fakultetske/ poslovne obveze. U nešto manjem postotku kao razloge navode još i nedostatak informacija o mogućnosti volontiranja, izostanak mogućnosti volonterskog angažmana u neposrednoj blizini, izostanak povjerenja prema organizatorima volonterskih aktivnosti te izostanak zanimljivih volonterskih aktivnosti.

- Opća populacija RH gleda pozitivno na volontiranje. Najviše se stanovnika slaže s idejom da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija, da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti, da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima, da se volontiranjem doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva, te da je volontiranje odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje. Sve navedene tvrdnje ostvaruju više od 80% slaganja.

- U pogledu motivacijskih razloga volontera za volontiranje, volonteri se najviše slažu s tvrdnjama da se osjećaju bolje kada volontiraju, da osjećaju da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti te da volontiranjem doprinose pozitivnoj promjeni u društvu. Prema prosjeku danih ocjena, u prvih pet tvrdnji (osim ove 3 navedene) ulaze i da je volontiranje super način za stvaranje novih prijatelja i da ih volontiranje čini sretnijom i ispunjenijom osobom.

4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Prije iznošenja rezultata profila, stavova i motivacija volontera potrebno je utvrditi točan postotak volontera u Hrvatskoj. Analiza udjela volontera među svim ispitanicima procjenjuje se u tri različite vremenske točke - (I) prvo će se predstaviti podatak koliko je osoba starijih od 16 godina u Hrvatskoj ikada volontiralo, zatim (II) koliko ih je volontiralo u posljednje tri godine (tijekom 2020., 2021. i 2022. godine) te (III) koliko ih je volontiralo u trenutku provođenja istraživanja (lipanj 20203.).

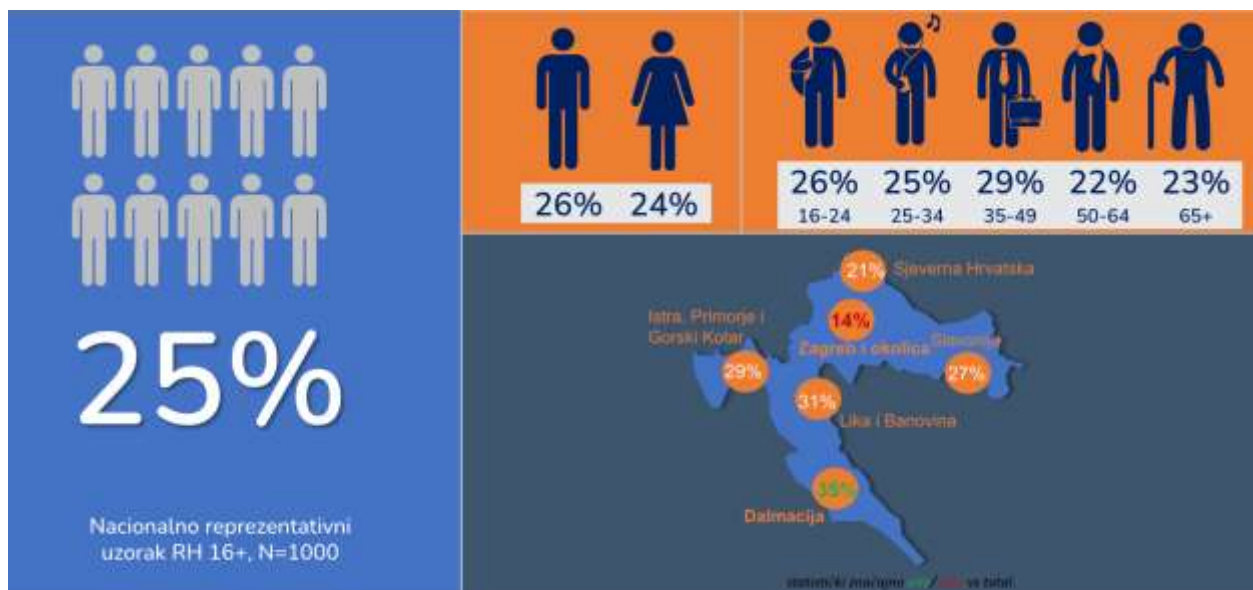
4.1. Volontersko iskustvo stanovnika Republike Hrvatske

4.1.1. Volontersko iskustvo nekada u životu

Podaci prikupljeni istraživanjem pokazuju da je četvrtina stanovnika RH starijih od 16 godina barem nekada u svom životu volontirala (N=246, 25%), pri čemu 26% muškaraca te 24% žena. Prema dobno raspoređenoj strukturi, nešto je veći udio osoba koje su volontirale u dobi od 35-49 godina (29% populacije), a slijede ih mlađi u dobi od 16-24 godine, među kojima je njih 26% imalo volonterskog iskustva u svom životu. Četvrtina stanovnika RH u dobi od 25-34 godina ima volonterskog iskustva, nešto više od petine njih u dobi od 50-64 godine je također volontiralo u svom životu, a najmanji postotak volonterskog iskustva, očekivano, imaju osobe starije od 65 godina.

Zanimljivo je promotriti ove rezultate prema regijama. Najviše, a pritom i statistički značajno više osoba s područja Dalmacije je barem nekada u svom životu volontiralo - čak 35%! Slijede ih osobe s područja Like i Banovine (31%), zatim stanovnici Istre, Primorja i Gorskog Kotara (29%), Slavonije (27%), te Sjeverne Hrvatske (21%). Usporedno s ovim podacima, (samo) 14% stanovnika Zagreba i okolice ima volonterskog iskustva, što je ujedno i statistički značajno manje u odnosu na ostale regije.

Slika 2. Udio osoba u općoj populaciji koje imaju životno volontersko iskustvo - prikaz po spolu, dobnim skupinama i regijama - ukupan uzorak (N=1000)

Prema stupnju obrazovanja, u Republici Hrvatskoj statistički značajno više volonterskog iskustva u odnosu prema ostalim obrazovnim kategorijama odnosno ukupnom uzorku, imaju visokoobrazovane osobe - njih 40%. Nakon ove skupine slijede osobe srednje stručne spreme - njih 23%, a onda i osobe sa osnovnoškolskim obrazovanjem - njih 15%.

Također, zanimljivo je uočiti da rastom kategorije prihoda kućanstva raste i udio volonterskog iskustva. Među ispitanicima koji imaju mjesečne prihode kućanstva do 450€, njih 23% ima volonterskog iskustva u svom životu. Nešto više ispitanika - njih 27% koji imaju volonterskog iskustva u svom životu, imaju srednji prihod kućanstva (od 451€ do 850€ mjesečno). Volontersko iskustvo među ispitanicima s višim mjesečnim prihodima kućanstva (od 851€ do 1600€) dijeli njih 28%, dok to isto iskustvo posjeduje i 31% osoba visokih prihoda (1601€ do 2200€ mjesečno). Svaka treća osoba (36%) s izrazito visokim mjesečnim prihodima kućanstva (više od 2200€ mjesečno) se barem nekada u svom životu volonterski angažirala, što je ujedno i statistički značajno više u odnosu na ukupan uzorak.

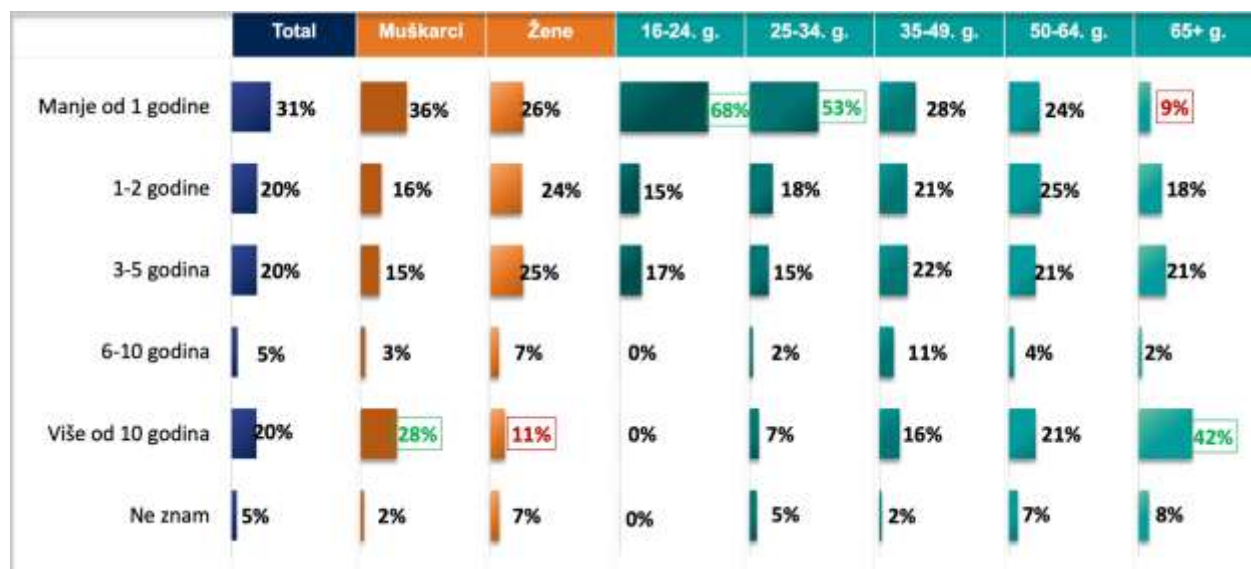
Jedan od promatranih atributa u istraživanju bilo je i trajanje volonterskog angažmana koje se, dakako, mjerilo među onim udjelom ispitanika koji su iskazali postojanje volonterskog iskustva u svom životu (podsjetimo, N=246 odnosno 25% populacije).

Svaki treći ispitanik s volonterskim iskustvom u svom životu, volontirao je manje od godinu dana, njih 20% od godinu do dvije godine, a isto toliko i od tri do pet godina, dok je najmanje njih (5%) volontiralo šest do deset godina. Bitno je uočiti da svaki peti ispitanik s volonterskim iskustvom volontira više od 10 godina - gledajući prema spolu, statistički značajno više je muškaraca „iskusnih“ volontera, nego li je to žena (28% muškaraca naspram 11% žena). Tri četvrtine ispitanica - dakle njih 75% - posvećivalo je svoje slobodno vrijeme volontiranju do 5 godina.

Prema dobnoj strukturi, očekivano, mlađi ispitanici iz obje dobne skupine (16-24 i 25-34 godine) imaju manje volonterskog „staža“ (do godinu dana), dok ispitanici sa 65 i oni starije dobi koji su volontirali nekada u svom životu, su „iskusni“ volonteri sa 10 i više godina volonterskog „staža“ - njih čak 42%.

Slika 3. Godine volonterskog iskustva - prikaz rezultata po spolu i dobnim skupinama - uzorak sa životnim volonterskim iskustvom (N=246)⁹

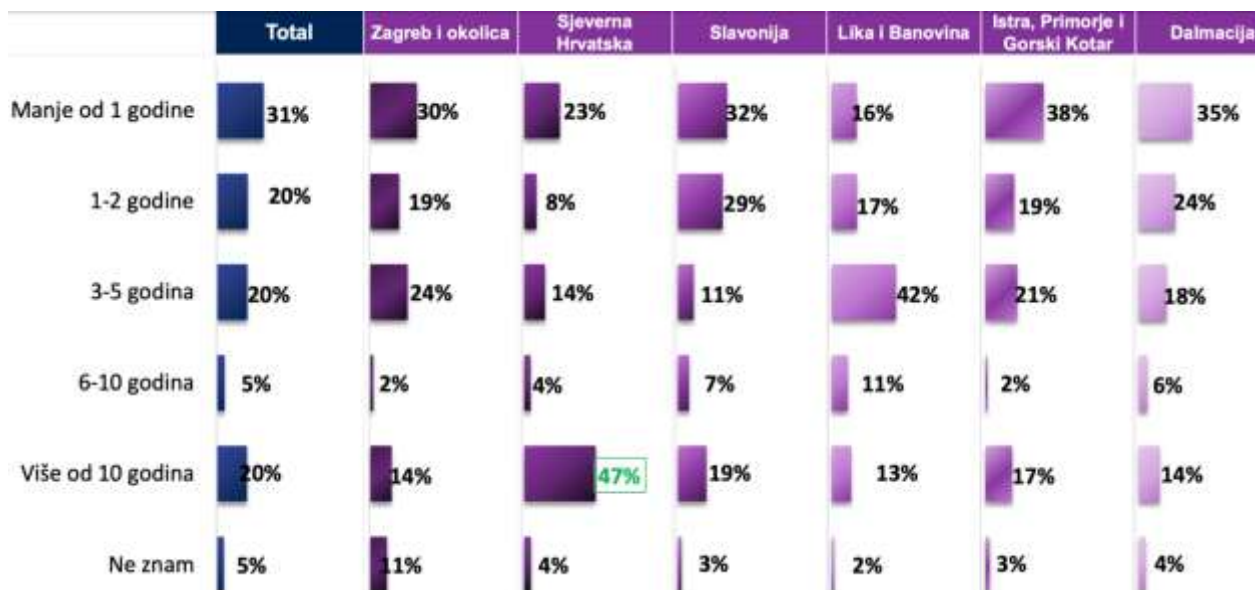
statistički značajno *više/nije* vs. total

Promatrajući rezultate trajanja volonterskih aktivnosti prema regijama, zanimljivo je uočiti da je statistički značajno više „iskusnih“ volontera među ispitanicima iz Sjeverne Hrvatske - skoro polovina svih, njih čak 47% - dok su rezultati u ostalim regijama

⁹ Baza su ispitanici koji su iskazali postojanje životnog volonterskog iskustva (N=246). Pritom, distribucija uzorka po spolu je ravnomjerno raspoređena sa M=123 i Ž=123; Distribucija uzorka po dobnim skupinama je: 16-24 godina (N=26), 25-34 godine (N=35), 35-49 godina (N=70), 50-64 godina (N=61), 65+ godina (N=54).

uglavnom međusobno slični i kreću se u rasponu od 13% (Lika i Banovina) do 19% (Slavonija).

Slika 4. Godine volonterskog iskustva - prikaz rezultata po regijama - uzorak sa životnim volonterskim iskustvom (N=246)¹⁰

statistički značajno više/nije vs. total

4.1.2. Volontersko iskustvo u posljednje tri godine (2020 - 2022)

Kako bi se dobio što bolji i recentniji uvid u sliku volontera među stanovnicima RH, prikazat ćemo rezultate udjela onih koji imaju volontersko iskustvo u posljednje tri godine, dakle u periodu tijekom 2020., 2021. i 2022. godine.¹¹

Rezultati istraživanja pokazuju da se 11% populacije RH starijih od 16 godina, barem jednom volonterski angažiralo u posljednje tri godine (114 osoba iz ukupnog uzorka), od čega 14% muškaraca te 9% žena. Prema dobnoj strukturi, pozitivno je vidjeti da su posebno aktivni bili mladi i to oni u najnižoj dobnoj skupini od 16 do 24 godine, pa

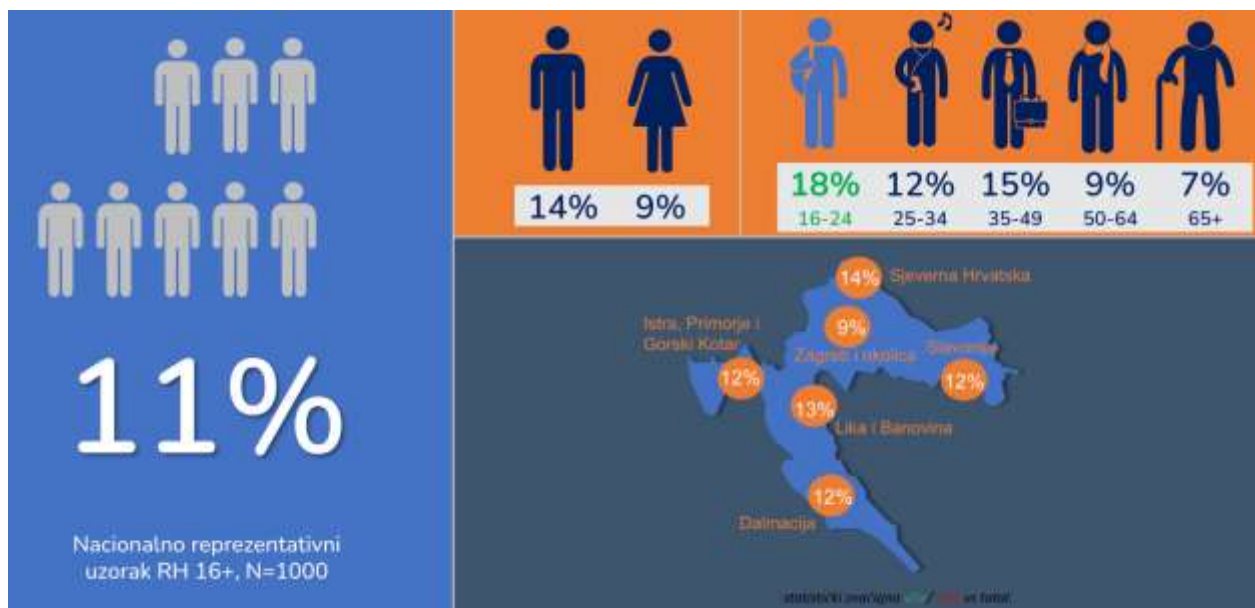
¹⁰ Baza su ispitanici koji su iskazali postojanje životnog volonterskog iskustva (N=246). Pritom, distribucija uzorka po regijama je kako slijedi: Zagreb i okolica (N=40), Sjeverna Hrvatska (N=35), Slavonija (N=43), Lika i Banovina (N=24), Istra, Primorje i Gorski Kotar (N=34), Dalmacija (N=71).

¹¹ Na opisanom uzorku ispitanika koji su imali volontersko iskustvo u posljednje tri godine rađene su kasnije analize stavova spram volonterstva te analiza motivacijskih odrednica, a koji će biti prikazani u daljnjem tekstu ovog izvještaja.

je tako 18% mladih u RH u posljednje tri godine barem jednom volontiralo. Volontersko iskustvo u posljednje tri godine ima 15% osoba u dobroj skupini od 35. do 49. godine, dok je nešto manje osoba (12%) u dobi od 25. do 34. godine volontiralo u posljednje tri godine. Rijetke ćemo pronaći volontera u starosnim kategorijama 50+ godina pa se tako 9% osoba u dobnoj skupini 50-64 volonterski angažiralo u posljednje tri godine, dok njih 7% s takvim iskustvom dolazi iz skupine ispitanika dobne skupine starije od 65 godina.¹²

Iako su stanovnici Dalmacije prednjačili u udjelu onih volontera koji su iskazali postojanje barem jednog volonterskog iskustva u svom životu, zanimljivo je uočiti da se prema zastupljenosti udjela volontera među stanovnicima RH u posljednje tri godine, slika po regijama nešto izmijenila (iako, valja to istaknuti, bez statističke značajnosti). Stanovnici Sjeverne Hrvatske su bili posebno aktivni te ih je 14% volontiralo u posljednje tri godine. Slijede ih stanovnici Like i Banovine (13%), zatim u istoj mjeri oni iz Istre, Primorja i Gorskog Kotara, te Slavonije i Dalmacije sa 12%, a da je volontiralo u posljednje tri godine ističe 9% stanovnika Zagreba i okolice.

Slika 5. Udio osoba koje imaju volontersko iskustvo u posljednje tri godine (2020-2022)

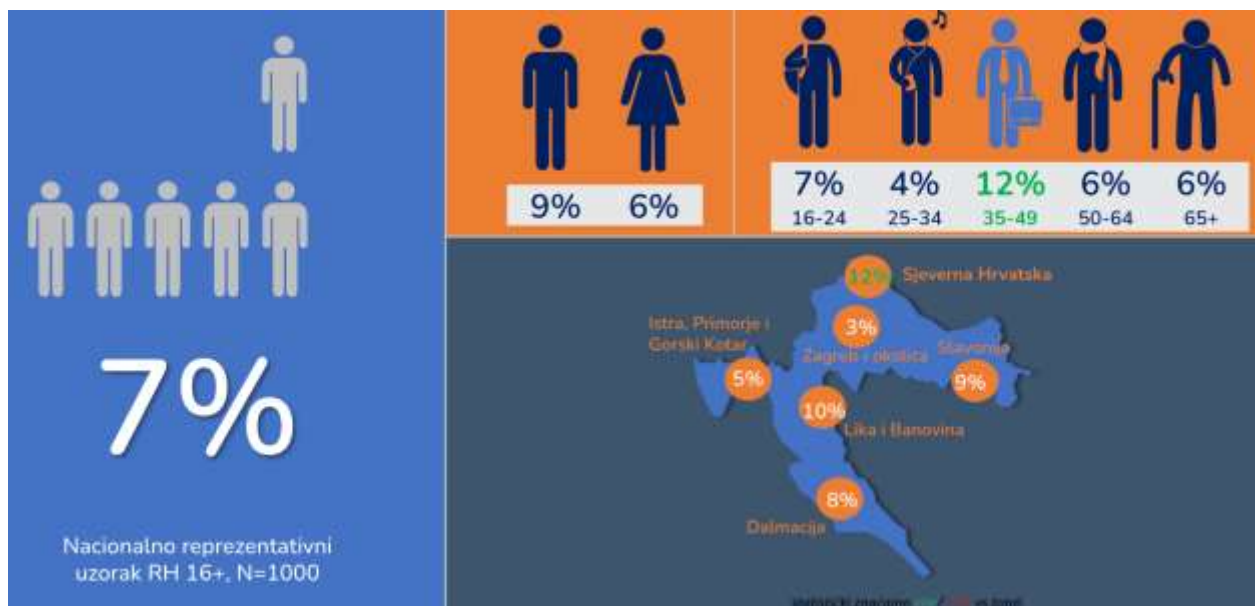
¹² U interpretaciji ovog konkretnog nalaza svakako valja uzeti u obzir pandemijski kontekst koji je dominirao u periodu na koje se ovo istraživanje referira, odnosno preporučene mjere - preporuke Stožera za civilnu zaštitu RH, naročito za stanovništvo srednje i starije životne dobi, išle su u smjeru izbjegavanja bilo kakvog direktnog kontakta s drugim ljudima u okruženju. Znajući pritom da brojne volonterske djelatnosti uključuju upravo direktni kontakt s ljudima, moguće je da je opisan kontekst doprinjeo statistici zabilježenoj u ovom istraživanju.

Prema stupnju obrazovanja, 17% visokoobrazovnih osoba u Republici Hrvatskoj je volontiralo u posljednje tri godine, što je značajno više u odnosu na ukupan uzorak, dok se s volontiranjem u posljednje tri godine može pohvaliti 11% osoba srednje stručne spreme te nešto manje, njih 8%, s osnovnoškolskim obrazovanjem.

4.1.3. Volontersko iskustvo u trenutku provedbe istraživanja (2023. godina)

U lipnju 2023. godine, među stanovništvom RH starijem od 16 godina, pronalazimo (svega) 7% volontera odnosno 74 osobe iz ukupnog uzorka. Volonter se nešto češće pronalazi među muškom populacijom (9%), u odnosu na ženski dio populacije (6%). Iako je u prethodno analiziranom periodu, usmjerenom na protekle tri godine, volonterstvo bilo više zastupljeno među mlađom populacijom, u lipnju 2023. godine volonterstvo je najviše zastupljeno među osobama srednje starosne dobi (35-49 godina) - 12% svih te starosne kategorije u RH volontira, što je ujedno i statistički značajno više u odnosu na ukupnost ostalih kategorija. Slijede ih mladi u dobnoj skupini od 16. do 24. godine, među kojima je njih 7% u RH volontiralo u trenutku provedbe ovog istraživanja. Među starijim dobnim skupinama, 6% populacije u dobi od 50. do 64. godine je volontiralo u trenutku provedbe istraživanja, a isti postotak se mogao pronaći i u dobnoj skupini onih sa 65 i više godina.

Slika 6. Udio osoba koje volontiraju u trenutku provedbe istraživanja (lipanj, 2023)

Prema regijama, u Sjevernoj Hrvatskoj ćemo ponajprije pronaći volontera - 12% svih iz te regije je volontiralo u lipnju 2023. godine, što je ujedno i statistički značajno više u odnosu na ukupan uzorak; zatim u Lici i Banovini (10%), Slavoniji (9%), Dalmaciji (8%) te Istri, Primorju i Gorskom Kotaru (5%). Svega 3% stanovnika Zagreba i okolice je bilo volonterski angažirano u trenutku provedbe istraživanja.

4.2. Razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti

Nakon što smo ustvrdili udio volontera u Hrvatskoj, istraživanjem su se također obuhvatili i razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti, pri čemu su ispitanici, dakako, imali mogućnost označiti više odgovora koji su se odnosili na njih. Prikazana su dva grafa: (I) razlozi onih koji nisu nikada u životu volontirali te (II) razlozi onih koji imaju životno volontersko iskustvo, ali se u posljednje tri godine nisu angažirali niti u jednoj volonterskoj aktivnosti.

Kod obje skupine ispitanika ističu se dva ključna razloga - (I) nedostatak vremena te (II) obiteljske obveze. Svaki treći ispitanik koji je nekada prije volontirao, ali ne i u posljednje tri godine, navodi zdravstvene poteškoće kao ključni razlog. Petina onih koji nisu nikada volontirali kao razloge navode nedostatak osobnog interesa i motivacije, zdravstvene poteškoće te školske/ fakultetske/ poslovne obveze. U nešto manjem postotku kao razloge navode još i nedostatak informacija o mogućnosti volontiranja, nemogućnost volonterskog angažmana u neposrednoj blizini, izostanak povjerenja prema organizatorima volonterskih aktivnosti te izostanak zanimljivih volonterskih aktivnosti.

Slika 7. Ključni razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti¹³

Muškarci, statistički značajno više od žena, navode nedostatak interesa i motivacije kao razloge koji stoje iza njihovog neuključivanja u volonterske aktivnosti. Mladi pak značajno više ističu razlog školske/ fakultetske obaveze (62%), ispitanici u dobi 25-34 godine nedostatak vremena (77%), ispitanici srednje dobi (35-49 godina) ističu nedostatak vremena (69%) i obiteljske obaveze (56%), dok 40% ispitanika u dobi 65 i starije ističe zdravstvene poteškoće.

Prema radnom statusu, očekivano, zaposleni značajno više navode nedostatak vremena (68%), obiteljske obaveze (48%) te poslovne obaveze (23%), dok nezaposleni ističu zdravstvene poteškoće (37%). Umirovljenici, osim što značajno više ističu zdravstvene poteškoće (75%), statistički značajno više ističu i strah od koronavirusa (i da prenesu drugima i da se sami zaraze).

Još je zanimljivije pogledati prema regijama razloge neuključivanja u volonterske aktivnosti onih ispitanika koji nisu nikada volontirali. Svim regijama je na prvom mjestu nedostatak vremena, no stanovnici Zagreba i okolice statistički značajno više ističu školske/ fakultetske i poslovne obaveze (27%) te izostanak povjerenja prema organizatorima volonterskih aktivnosti (8%), dok stanovnici Sjeverne Hrvatske ističu nedostatak informacija o mogućnostima volontiranja (17%). Stanovnici regije Like i Banovine značajno ističu nedostatak osobnog interesa i motivacije (37%) i zdravstvene teškoće (35%). Razlog da u neposrednoj blizini ne postoje mogućnosti volonterskog

¹³ Baza ispitanika koji nisu nikada u životu volontirali, odnosno nemaju uopće volonterskog iskustva iznosi N=717. Baza ispitanika koji imaju životnog volonterskog iskustva, ali se u posljednje tri godine nisu uključivali u volonterske aktivnosti iznosi N=125.

angažmana značajno više ističu stanovnici Istre, Primorja i Gorskog Kotara (18%) i Dalmacije (13%), dok stanovnici Dalmacije još ističu i razlog izostanka zanimljivih volonterskih aktivnosti (8%).

Ne u toliko mjeri, ali ne i nezapaženo, od onih koji su prije volontirali, ali se od 2020. nisu aktivirali u takvim aktivnostima, njih 9% navode strah da ne prenesu koronavirus drugima tijekom volontiranja.

Zanimljivi su i pokazatelji statusa formalnog članstva ispitanika u organizacijama civilnog društva odnosno njihova povezanost s iskustvom volontiranja. U populaciji RH starijoj od 16 godina, 10% je članova organizacija civilnog društva (OCD). Povećanjem afiniteta spram volontiranja, povećava se i udio članstva u OCDa, pa tako svaki treći ispitanik koji je nekada u životu volontirao je ujedno i član nekog OCDa, zatim svaki drugi koji je volontirao posljednje tri godine (56%), a dva od tri ispitanika koji su volontirali u lipnju 2023. godine su ujedno i članovi OCDa, njih čak 74%.

Tablica 2. Status formalnog članstva ispitanika u organizacijama civilnog društva - ukupan uzorak (N=1000)

	Total	Volontirali nekada u životu	Volontirali od 2020.	Trenutno volontira
n	1000	246	114	72
Član/ica	10%	33%	56%	74%
Zaposlen/a u OCD	0%	1%	1%	2%
Nije član/ica	90%	66%	43%	25%

4.3. Profil prosječnog volontera u RH

Prosječan volonter u RH - dakle, osoba koja je barem jednom u svom životu bila volonterski angažirana - je podjednako muškarac i žena, srednje životne dobi (od 35 do 64 godine, 28%), srednjoškolskog obrazovanja (52%), zaposlen/a (52%) te, zanimljivo, nije član/ica niti jedne organizacije civilnog društva (66%).

Nešto češće, takav profil prosječnih volontera pronalazimo u Dalmaciji (29%), u odnosu na ostale regije, i to u pretežito ruralnim sredinama (gradovi i općine sa manje od 20 000 stanovnika), odakle iz dolazi čak više od polovice (55%).

Tablica 3. Struktura uzorka volontera sa barem jednim životnim volonterskim iskustvom (N=246)

Spol	n	%
Muškarci	123	50%
Žene	123	50%
Dob	n	%
16-24	26	11%
25-34	35	14%
35-49	70	28%
50-64	61	25%
65 i više	54	22%
Obrazovanje	n	%
Osnovna škola	31	13%
Srednja škola	129	52%
Visoka škola / Fakultet	86	35%
Visina prihoda kućanstva	n	%
do 450 eur	24	10%
451- 850 eur	35	14%
851- 1600 eur	55	22%
1601- 2200 eur	34	14%
2201+ eur	33	14%
NZ/BO	65	27%
Radni status	n	%
Zaposleni	127	52%
Nezaposleni	24	10%
Umirovljenici	72	29%
Kućanice / studenti / učenici	24	10%
Regija	n	%
Zagreb i okolica	40	16%
Sjeverna Hrvatska	35	14%
Slavonija	43	17%
Lika i Banovina	24	10%
Istra, Primorje i Gorski Kotar	34	14%
Dalmacija	71	29%
Veličina naselja	n	%
Pretežno urbano središte (veći gradovi u RH > 50 000 stanovnika)	66	27%
Manja urbana sredina	44	18%

(manji gradovi/općine u RH, 20 - 50 000 stanovnika)		
Pretežno ruralna sredina	136	55%
Članstvo u organizacijama civilnog društva (OCD)	n	%
Članovi su	81	33%
Nisu članovi	163	66%
Zaposleni su u OCD	2	1%

S druge strane, profil osobe koja je volontirala u posljednje tri godine nešto se razlikuje od prethodno prikazanog profila volontera sa barem jednim životnim iskustvom volonterskog angažmana. Tako je prosječan volonter koji je volontirao u posljednje tri godine pretežno muškog roda (60%), srednje životne dobi (35-64 godine, 33%), srednjoškolskog obrazovanja (54%), zaposlen (59%) te član OCDa (56%).

Prema regiji, takvog prosječnog volontera dominantno pronalazimo u Dalmaciji (22%), Zagrebu i okolici (21%), te Sjevernoj Hrvatskoj (21%), i to u pretežno ruralnim sredinama (gradovi i općine s manje od 20 000 stanovnika, 58%).

Tablica 4. Struktura uzorka volontera s volonterskim iskustvom u posljednje 3 godine (N=114)

Spol	n	%
Muškarci	68	60%
Žene	46	40%
Dob	n	%
16-24	18	16%
25-34	17	15%
35-49	37	33%
50-64	24	21%
65 i više	17	15%
Obrazovanje	n	%
Osnovna škola	16	14%
Srednja škola	62	54%
Visoka škola / Fakultet	36	32%
Visina prihoda kućanstva	n	%
do 450 eur	16	14%
451- 850 eur	18	16%
851- 1600 eur	20	18%
1601- 2200 eur	19	16%

2201+ eur	16	14%
NZ/BO	26	23%
Radni status	n	%
Zaposleni	67	59%
Nezaposleni	9	8%
Umirovljenici	24	21%
Kućanice / studenti / učenici	14	12%
Regija	n	%
Zagreb i okolica	24	21%
Sjeverna Hrvatska	24	21%
Slavonija	18	16%
Lika i Banovina	10	9%
Istra, Primorje i Gorski Kotar	13	12%
Dalmacija	24	22%
Veličina naselja	n	%
Pretežito urbano središte (veći gradovi u RH > 50 000 stanovnika)	29	26%
Manja urbana sredina (manji gradovi/općine u RH, 20 - 50 000 stanovnika)	18	16%
Pretežito ruralna sredina	66	58%
Članstvo u organizacijama civilnog društva (OCD)	n	%
Članovi su	63	56%
Nisu članovi	49	43%
Zaposleni su u OCD	1	1%

○

Važno je ovdje istaknuti da je 63% ispitanika iz kategorije ovih koji imaju volontersko iskustvo u protekle tri godine, istaknulo i da volontira u trenutku provedbe istraživanja. Imajući u vidu ovaj podatak, ovdje predstavljena struktura dijela uzorka koje je bilo volonterski angažirano tijekom 2020, 2021. i 2022. godine, u značajnoj se mjeri preslikava i na dio uzorka koje je volonterski bilo angažirano u 2023. godini.

4.4. Stavovi o volonterstvu

Stavove prema volonterstvu promatrat ćemo prvo na općoj populaciji RH, a zatim samo na volonterima i to onom udjelu populacije koji su se volonterski angažirali u posljednje tri godine (2020-2021-2022).

4.4.1. Stavovi opće populacije o volonterstvu

Stavovi opće populacije RH prema volonterstvu, kao što je prikazano u Tablici 5., vrlo su pozitivno intonirani. Tako se opća populacija RH, starija od 16 godina, najviše slaže s tvrdnjama da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija, da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti, da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima, da se volontiranjem doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva, te da je volontiranje odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje. Sve navedene tvrdnje ostvaruju više od 80% slaganja - ispitanici daju ocjene 4 i 5 na ljestvici od 1 do 5, pri čemu jedan označava uopće se ne slažem, a 5 u potpunosti se slažem. S obzirom na ove rezultate ne iznenađuje da se upravo na naredne dvije tvrdnje - da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća te samo oni koji nemaju svojih financijskih briga - ostvaruje veće neslaganje..

Tablica 5. Stavovi o volonterstvu na općoj populaciji (N=1000)

Opća populacija RH, n=1000	Uopće se	Uglavnom	Niti se	Uglavnom	U	Sum (1+2)	Sum (4+5)	Prosjek
	ne slažem (1)	se ne slažem (2)	slažem, niti se ne slažem (3)	se slažem (4)	potpunost i se slažem (5)			
1. Volontiranjem se promiču osjećaj brige za druge i empatija.	1%	2%	12%	42%	44%	3%	85%	4,3
2. Volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti.	1%	3%	12%	44%	41%	4%	85%	4,2
3. Volontiranje je važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima.	1%	3%	12%	42%	42%	4%	84%	4,2
4. Volontiranjem se doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva.	1%	3%	15%	44%	38%	4%	82%	4,1
5. Volontiranje je odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje.	1%	3%	15%	43%	39%	3%	81%	4,2
6. Svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici.	1%	3%	16%	46%	34%	4%	80%	4,1
7. Djecu i mlade je nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja.	1%	4%	16%	37%	43%	5%	80%	4,2
8. Volontiranjem se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit.	1%	3%	19%	45%	33%	4%	78%	4,1
9. Volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice.	2%	4%	20%	45%	29%	6%	74%	4,0
10. Zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje je i sigurnije mjesto za život.	2%	5%	19%	40%	33%	7%	73%	4,0
11. Volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena.	3%	4%	20%	43%	30%	7%	73%	3,9
12. Volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti.	2%	4%	23%	41%	31%	6%	71%	3,9
13. Volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti.	3%	5%	25%	40%	27%	8%	67%	3,8
14. Volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja.	5%	8%	26%	40%	21%	13%	61%	3,6
15. Volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena.	7%	14%	25%	32%	22%	21%	54%	3,5
16. Problem i naših suvremenih zajednica i društva su prekompleksni da bi se njihovom rješavanju moglo doprinijeti volontiranjem.	6%	12%	31%	32%	19%	18%	51%	3,5
17. Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća.	15%	21%	29%	23%	13%	36%	35%	3,0
18. Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih finansijskih briga.	21%	22%	25%	20%	13%	42%	33%	2,8

U odnosu na muškarce, žene statistički značajno više pozitivnije označavaju 11 tvrdnji, kako slijede: *volontiranjem se promiču osjećaj brige za druge i empatija, volontiranje je važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima, volontiranjem se doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva, volontiranje je odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje, svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici, djecu i mlade je nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja, volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice, volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena, volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti, volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti te volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja.*

U kontekstu dobnih skupina, osobe starije dobi od 50. do 64. godine značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (*prosjek 4,3*) te da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,0*). Ispitanici starije dobi od 65 i više godina, pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da je volontiranje dobar način za provođenje slobodnog vremena (*prosjek 4,1*), da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,0*), da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjek 3,3*) te da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih financijskih briga (*prosjek 3,0*).

Prema radnom statusu, zaposleni značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da se volontiranjem stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit (*prosjek 4,1*), dok kućanice pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici (*prosjek 4,4*) i da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjek 3,3*). Očekivano, učenici i studenti pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da je volontiranje odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje (*prosjek 4,3*). Umirovljenici pak pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,0*), da volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena (*prosjek 3,6*), da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjek 3,2*) te da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih financijskih briga (*prosjek 3,0*).

Slika 8. - Stavovi o volonterstvu na općoj populaciji (N=1000) - grafički prikaz

Prema regionalnoj pripadnosti, stanovnici Zagreba i okolice značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjeak 3,2*) i da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih finansijskih briga (*prosjeak 3,0*).

Stanovnici Sjeverne Hrvatske značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjeak 3,1*).

Stanovnici dviju regija - Like i Banovine i Slavonije - općenito imaju pozitivnije poglede na stavove o volonterima i volontiranju.

Stanovnici Like i Banovine značajno pozitivnije ocjenjuju čak 14 od 18 tvrdnji - da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (*prosjeak 4,5*), da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti (*prosjeak 4,6*), da volontiranje je važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima (*prosjeak 4,5*), da volontiranjem se doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva (*prosjeak 4,4*), da volontiranje je odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje (*prosjeak 4,5*), da dvojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici (*prosjeak 4,4*), da volontiranjem se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit (*prosjeak 4,3*), da volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i

održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice (*prosjek 4,4*), da zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje je i sigurnije mjesto za život (*prosjek 4,2*), da volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena (*prosjek 4,2*), da volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti (*prosjek 4,2*), da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,4*), da volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja (*prosjek 4,0*) i da problemi naših suvremenih zajednica i društva su prekompleksni da bi se njihovom rješavanju moglo doprinijeti volontiranjem (*prosjek 4,0*).

Vrlo slično, stanovnici slavonske regije značajno pozitivnije ocjenjuju čak 13 od 18 tvrdnji - da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (*prosjek 4,5*), da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti (*prosjek 4,5*), da se volontiranjem doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva (*prosjek 4,3*), da je volontiranje odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje (*prosjek 4,4*), da svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici (*prosjek 4,3*), da je djecu i mlade je nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja (*prosjek 4,3*), da se volontiranjem stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit (*prosjek 4,3*), da volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice (*prosjek 4,2*), da zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje je i sigurnije mjesto za život (*prosjek 4,2*), da volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena (*prosjek 4,2*), da volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti (*prosjek 4,2*), da volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja (*prosjek 3,9*) i da volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena (*prosjek 3,7*).

Stanovnici Dalmatinske regije značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da je djecu i mlade nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja (*prosjek 4,4*), da se volontiranjem stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit (*prosjek 4,2*).

Prema veličini naselja, stanovnici pretežito urbanih sredina značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih financijskih briga (*prosjek 3,0*), dok stanovnici manje urbanih sredina ističu tvrdnju da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,0*). Stanovnici pretežito ruralnih sredina značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da se

volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (*prosjeak 4,3*), da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima (*prosjeak 4,3*), da se volontiranjem doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva (*prosjeak 4,2*), da volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice (*prosjeak 4,0*) te da volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja (*prosjeak 3,7*).

4.4.2. Stavovi volontera o volonterstvu

Nakon analize stavova u općoj populaciji, analiza se nastavlja na istoj čestici, ali samo na uzorku volontera, odnosno onih osoba koje su volontirale u posljednje tri godine (2020-2021-2022).

Očekivano, volonteri imaju pozitivnija stajališta spram volontiranja u odnosu na opću populaciju, pa se tako u kategoriji sa više od 80% slaganja s tvrdnjom, nalazi čak 11 tvrdnji (od 18 upitanih), od čega su 3 tvrdnje sa stupnjem slaganjem višim od 90%.

Od svih tvrdnji, volonteri se najviše slažu s tvrdnjom je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima (95% slaganja), a slijedi zatim da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti (91% slaganja) i da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (91% slaganja).

Tablica 6. Stavovi o volonterstvu na populaciji volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

	Volonteri, n=114 (11,4% populacije)					Sum (1+2)	Sum (4+5)	Prosjek
	Uopće se ne slažem (1)	Uglavno m se ne slažem (2)	Niti se slažem, niti se ne slažem (3)	Uglavno m se slažem (4)	U potpunosti se slažem (5)			
1. Volontiranje je važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima.	0%	3%	3%	34%	61%	3%	95%	4,5
2. Svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici.	0%	0%	11%	42%	48%	0%	89%	4,4
3. Volontiranjem se doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva.	0%	2%	10%	36%	52%	2%	88%	4,4
4. Volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti.	1%	0%	8%	37%	55%	1%	91%	4,4
5. Djecu i mlade je nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja.	0%	2%	11%	32%	55%	2%	87%	4,4
6. Volontiranjem se promiču osjećaj brige za druge i empatija.	0%	0%	9%	44%	47%	0%	91%	4,4
7. Zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje je i sigurnije mjesto za život.	0%	2%	14%	38%	46%	2%	84%	4,3
8. Volontiranje je odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje.	0%	1%	14%	36%	50%	1%	86%	4,3
9. Volontiranjem se stječu i iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit.	0%	2%	12%	40%	47%	2%	87%	4,3
10. Volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena.	1%	2%	16%	35%	46%	3%	81%	4,2
11. Volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice.	1%	3%	14%	44%	39%	4%	83%	4,2
12. Volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti.	1%	4%	16%	40%	39%	5%	79%	4,1
13. Volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti.	2%	5%	23%	35%	35%	7%	70%	4,0
14. Volontiranje može pomoći u pronalaznjoj i dobivanju zaposlenja.	3%	9%	25%	38%	25%	12%	63%	3,7
15. Problemi naših suvremenih zajednica i društva su prekompleksni da bi se njihovom rješavanju moglo doprinijeti volontiranjem.	8%	13%	30%	31%	18%	21%	49%	3,4
16. Volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena.	12%	27%	28%	20%	13%	39%	33%	3,0
17. Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća.	28%	24%	27%	15%	7%	52%	21%	2,5
18. Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih finansijskih briga.	39%	24%	25%	7%	6%	63%	13%	2,2

U odnosu na volontere, volonterke značajno više pozitivnije označavaju tvrdnje da je djecu i mlade nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja (*prosjek 4,7*), da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija (*prosjek 4,6*), da je volontiranje odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje (*prosjek 4,5*), da volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti (*prosjek 4,2*), dok volonteri (muškog profila) jedino pozitivnije ističu tvrdnju da volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena (*prosjek 3,2*).

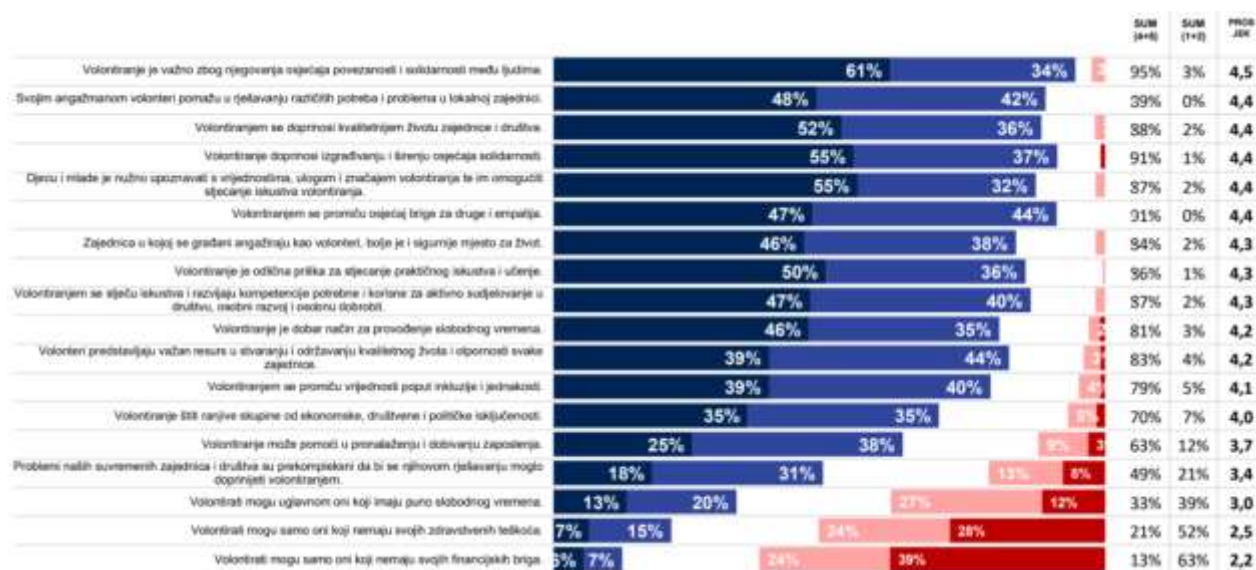
I volonteri starije životne dobi (65 i više godina) značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnju da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjek 3,2*), dok ostale dobne skupine nemaju statistički značajnih razlika pri ocjenjivanju navedenih tvrdnji.

Promatrajući regije, volonteri iz Zagreba i okolice se značajno više u odnosu na ostale slažu sa tvrdnjom da su problemi naših suvremenih zajednica i društva prekompleksni da bi se njihovom rješavanju moglo doprinijeti volontiranjem (*prosjek*

3,9), dok volonteri iz Sjeverne Hrvatske značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima (*prosjek 4,8*), da svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici (*prosjek 4,6*), da je zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje i sigurnije mjesto za život (*prosjek 4,6*), da je volontiranje dobar način za provođenje slobodnog vremena (*prosjek 4,6*), da volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice (*prosjek 4,6*) te da volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća (*prosjek 3,1*).

Također je i zanimljivo uočiti i da volonteri koji su članovi OCDa statistički značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima (*prosjek 4,6*), da je djecu i mlade nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja (*prosjek 4,5*) te da volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti (*prosjek 4,4*).

Slika 9. Stavovi o volonterstvu na populaciji volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - grafički prikaz

4.5. Priroda volonterskog angažmana te moguće buduće odrednice

Priroda volonterskog angažmana u okviru ovog istraživanja operacionalizira se kroz pet područja, kako slijede:

- (I) područja djelovanja volonterskih aktivnosti,
- (II) vrste/tipovi organizatora volontiranja
- (III) učestalost volonterskog angažmana
- (IV) organizacijska distribucija volonterskog angažmana, te
- (V) informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima.

Svaki se od ovih aspekata u narednom dijelu izvještaja zasebno prikazuje, analizira i interpretira.

4.5.1. Tematska područja volonterskog angažmana

U posljednje tri godine, dakle u razdoblju tijekom 2020., 2021. i 2022. godine, podsjetimo, volonterski se angažiralo 11% populacije RH. Pritom, kao što je vidljivo iz prikaza na slici broj 9 koja slijedi, a što je i bilo očekivano s obzirom na trogodišnji krizni kontekst, nešto više od četvrtine građana RH (28%) volontiralo je upravo u području kriznog djelovanja (potresi, poplave, pandemija) te u organizaciji humanitarnih aktivnosti (27%). Podjednako, njih 19%, volontiralo je u odgojno-obrazovnom području te u području sporta. Najmanje ih je volontiralo u području umjetnosti, medija, kulture i zaštite prava životinja (8%), na aktivnostima poticanja i razvoja demokratske kulture (5%) te svega njih 2% na aktivnostima zagovaračkog djelovanja. Ni po jednoj nezavisnoj varijabli ne postoji statistički značajnih razlika u poljima djelovanja među volonterima koji su se u posljednje tri godine angažirali u različitim volonterskim aktivnostima.

Slika 10. Područja djelovanja volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - prikaz postotaka

U trenutku provedbe istraživanja, dakle u lipnju 2023. godine, podsjetimo, 7% populacije RH bilo je volonterski angažirano. Valja pritom podsjetiti da se ovaj rezultat referira samo na tu vremensku točku, dakle na taj period kada su se prikupljali podaci, s obzirom da je pitanje bilo usmjereno volontiranju u aktualnom trenutku.

Vidljive su svojevrsne promjene u odnosu na prethodni prikaz i volontersko iskustvo koje se odnosilo na prethodne tri godine, pa tako od aktualnih volontera njih najviše djeluje u području sportskih aktivnosti (24%), a zatim slijede organizacija humanitarnih aktivnosti (21%), te krizno volontiranje (potresi, poplave, pandemija) - njih 20%. Od 7% aktualnih volontera u RH, njih 13% djeluje u okviru vjerskih zajednica, odgojno-obrazovnog područja, zaštite ljudskih prava te socijalne skrbi. Najmanje ih i ovdje djeluje u području zagovaračkog djelovanja (2%) te poticanju i razvoju demokratske kulture (4%).

Slika 11. Područja djelovanja volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u trenutku provedbe istraživanja (lipanj, 2023, N=74) - prikaz postotaka

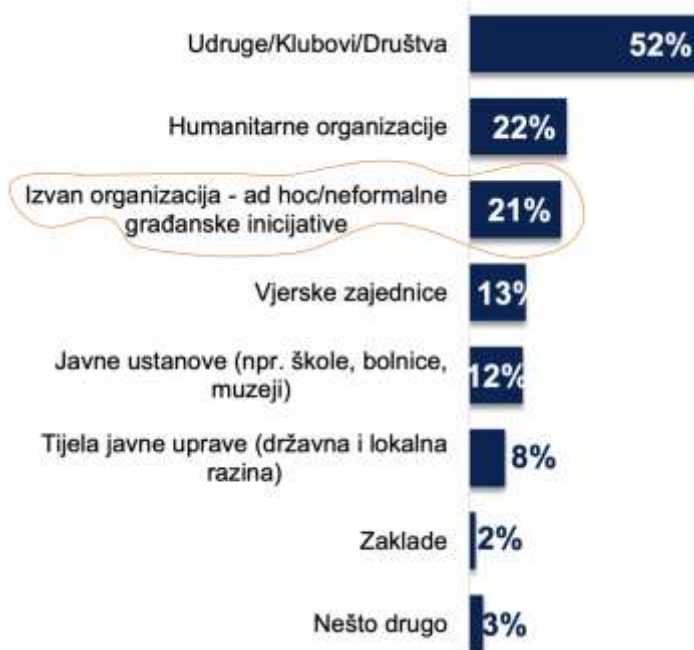
4.5.2. Organizatori volonterskih aktivnosti

Kao što se da iščitati iz slike broj 11 niže, među volonterima koji imaju volontersko iskustvo u posljednje tri godine, njih polovica je okupljena oko organizacija civilnog društva (udruga, klubova, društava), dok ih je petina okupljena oko humanitarnih organizacija (22%) i neformalnih građanskih inicijativa (21%).

Na prvu ruku možda neočekivanu dominaciju neformalnih građanskih inicijativa kao organizatora volonterskih aktivnosti, valja također promatrati u kontekstu analiziranog razdoblja (2020-2021-2022), a imajući u vidu da su se - upravo zbog niza kriznih situacija, nezadovoljni reakcijom institucija i potencijalnim sistemskim rješenjima - građani RH uvelike samostalno organizirali i pružali različite vidove podrške onima u potrebi.

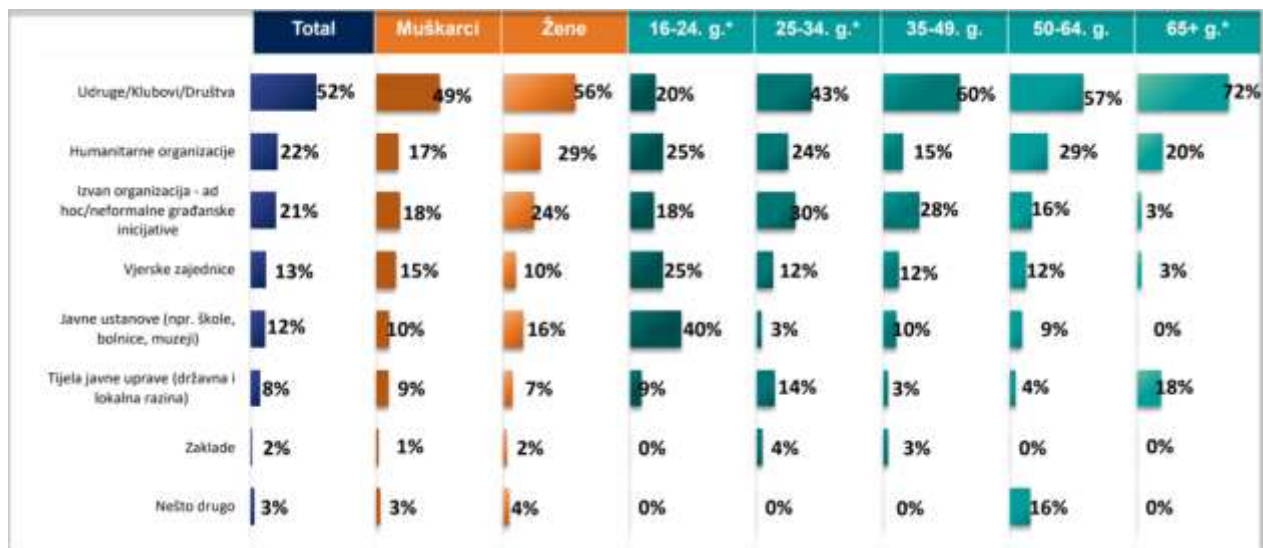
Nadalje, među onima koji su bili volonterski angažirani u prethodne tri godine, njih 13% je volontiralo u aktivnostima vjerskih zajednica, a 12% u javnim ustanovama koje djeluju u odgojno-obrazovnom, kulturnom i području zdravstvene skrbi (primjerice, škole, bolnice, muzeji).

Slika 12. Organizacija volonterske djelatnosti - dominantni organizatori volonterskih aktivnosti - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - prikaz postotaka

Također, valja istaknuti da nema zabilježenih statistički značajnih razlika spram demografskih varijabli u odnosu na organizatore volontiranja u čijem području djelovanja su se angažirali volonteri RH tijekom prethodne tri godine. Pa ipak, postoje određeni indikativni nalazi koji mogu biti od pomoći u promišljanju daljnjih aktivnosti promocije volonterstva i poticanja (pojedinih skupina) građana na volonterski angažman, zbog čega se kroz naredna dva grafička prikaza rezultati o dominantnim organizatorima volontiranja u čije su se volonterske aktivnosti uključivali “naši” volonteri prikazuju prema spolu, dobnim skupinama i regijama iz kojih oni dolaze.

Slika 13. Organizatori volontiranja u čije aktivnosti su se uključivali volonteri tijekom protekle tri godine - prikaz po spolu i dobnim skupinama (N=114)

Ukoliko za usporednu perspektivu uzmemo spol, iz prikaza na slici broj 12 je vidljivo da se volonterke više angažiraju u volonterskim aktivnostima humanitarnih organizacija (29% volonterki naspram 17% volontera), u aktivnostima neformalnih građanskih inicijativa te u volonterskim aktivnostima koje su u organizaciji javnih ustanova, poput škola, bolnica i muzeja. S druge strane, primjetan je veći angažman muškarca volontera u volonterskim aktivnostima u organizaciji vjerskih zajednica te tijela javne uprave.

Ako distribuciju odgovora promotrimo prema dobnim skupinama, primjećujemo da je za tri starije dobne skupine više uobičajeno uključivanje u volonterske aktivnosti organizacija civilnog društva, nego u iste takve aktivnosti bilo kojih drugih organizatora volontiranja, pri čemu to vrijedi za više od pola (57%) onih u dobnoj skupini 50-64, za 60% onih u dobnoj skupini 35-49 i za čak 72% onih u najstarijoj dobnoj skupini od 65 godina i više. To može govoriti o svojevrsnom povjerenju koje ove dobne skupine imaju prema organiziranim volonterskim aktivnostima s obzirom da se iste ove skupine, a osobito ova najstarija od 65+, najmanje uključuju u volonterske aktivnosti neformalnih građanskih inicijativa.

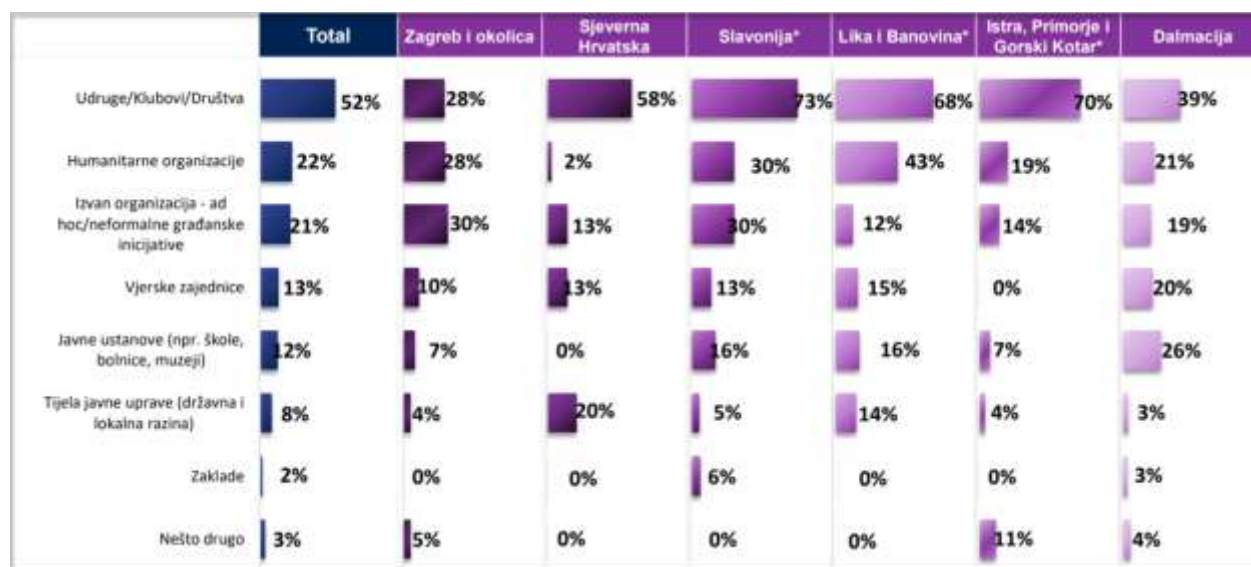
Nadalje, zanimljivo je promotriti i neke obrasce najmlađe dobne skupine, one od 16 do 24 godina starosti. Za razliku od ostalih dobnih skupina, upravo ova najmlađa dominira volonterskom scenom u organizaciji javnih ustanova (škola, bolnica, muzeja) pa tako vidimo da se njih najviše iz ove skupine u protekle tri godine angažiralo upravo

u volonterskim aktivnostima kojima su organizatori bile različite javne ustanova - njih čak 40%.

Pored toga, valja primijetiti i da ova najmlađa dobna skupina dominira svojim uključivanjem u volonterske aktivnosti kojima su organizatori vjerske zajednice, pa je čak ¼ mladih u toj dobi (njih 25%) u posljednje tri godine bila volonterski angažirana u okvirima djelovanja vjerskih zajednica. Za usporedbu (iako bez statistički značajne razlike!), u okviru vjerskih zajednica volonterski je bilo angažirano 12% volontera iz svake od tri dobne skupine koje slijede ovoj najmlađoj, a najmanje njih (3%) iz najstarije dobne skupine. Jednaki udio mladih iz ove dobne skupine bio je tijekom posljednje tri godine angažiran i u aktivnostima humanitarnih organizacija, pa bi bilo korisno u narednim istraživanjima vidjeti jesu li ove dvije kategorije organizatora volontiranja možebitno i povezane.

Slika 14. Organizatori volontiranja u čije aktivnosti su se uključivali volonteri tijekom protekle tri godine - prikaz po regijama

Distribucija prema regijama, iako također bez statistički značajnih razlika, daje zanimljive uvide. U svakoj regiji, moglo bi se reći bez “prave konkurencije”, organizacije civilnog društva dominiraju kao organizatori volonterskih aktivnosti u koje su se volonteri uključivali tijekom protekle tri godine (39% za Dalmaciju, 58% za Sjevernu Hrvatsku, 68% za Liku i Banovinu, 70% za Istru, Primorje i Gorski Kotar te konačno, čak 73% za Slavoniju).

Ako se opet podsjetimo kriznog konteksta analiziranog vremenskog razdoblja 2020-2022, a osobito kriznih situacija povezanih sa potresima, ne iznenađuje podatak da se najveći udio volontera uključenih u volonterske aktivnosti humanitarnih organizacija pronalazi u Slavoniji (30%) te Lici i Banovini, njih čak 43%.

Također, zanimljivi su nalazi koji pokazuju da se jedino u Istri, Primorju i Gorskom Kotaru ne pronalaze volonteri koji su posljednje tri godine volonterskog iskustva imali u okviru djelovanja vjerskih zajednica (dakle, 0%), dok su Sjeverna Hrvatska (13%), Slavonija (13%) te Lika i Banovina (15%) relativno sličnih pokazatelja, a volonteri iz Dalmacije dominiraju ovom kategorijom - njih 20% bilo je tijekom prethodne godine uključeno u volonterske aktivnosti u organizaciji vjerskih zajednica.

Vrlo slično, u odnosu na ostale regije, volonteri iz Dalmacije su se više uključivali i u volonterske aktivnosti u organizaciji javnih ustanova, primjerice, škola, bolnica i muzeja - 26% volontera iz Dalmacije u odnosu na njih podjednako 16% iz Slavonije te Like i Banovine, 7% iz Istre, Primorja i Gorskog Kotara te 0% njih iz Sjeverne Hrvatske. S druge strane, volonteri iz područja Sjeverne Hrvatske više su bili uključeni u volonterske aktivnosti u organizaciji tijela javne uprave, njih 20%, u odnosu na 14% volontera iz Like i Banovine te 5% i manje njih koji dolaze iz Slavonije (5%), Istre, Primorja i Gorskog Kotara (4%) te Dalmacije (3%).

4.5.3. Učestalost volonterskog angažmana

Na slici 14. koja slijedi prikazani su rezultati mjerenja učestalosti volonterskog angažmana volontera u RH tijekom posljednje tri godine.

Volonteri su se u volonterske aktivnosti u posljednje tri godine najviše uključivali sporadično, ali više puta godišnje (42% volontera), dok ih se petina (21%) uključila svega jednom do dva puta u ove tri protekle godine. Očekivano, najmanje ih je volontiralo svaki dan (7%), dok ih je na tjednoj bazi volontiralo nešto više, njih 10%. Još petina (20%) volontirala je u posljednje tri godine redovito na mjesečnoj bazi.

Slika 15. Učestalost volontiranja u prethodne 3 godine (N=114)

Pri interpretaciji ovih nalaza valja svakako uzeti u obzir da je čak 37% volontera bilo intenzivno uključeno u volonterske aktivnosti, dakle redovito na svakodnevnoj, tjednoj odnosno mjesečnoj bazi, što predstavlja značajan podatak u kontekstu analize ove skupine kao dugoročnih volontera.

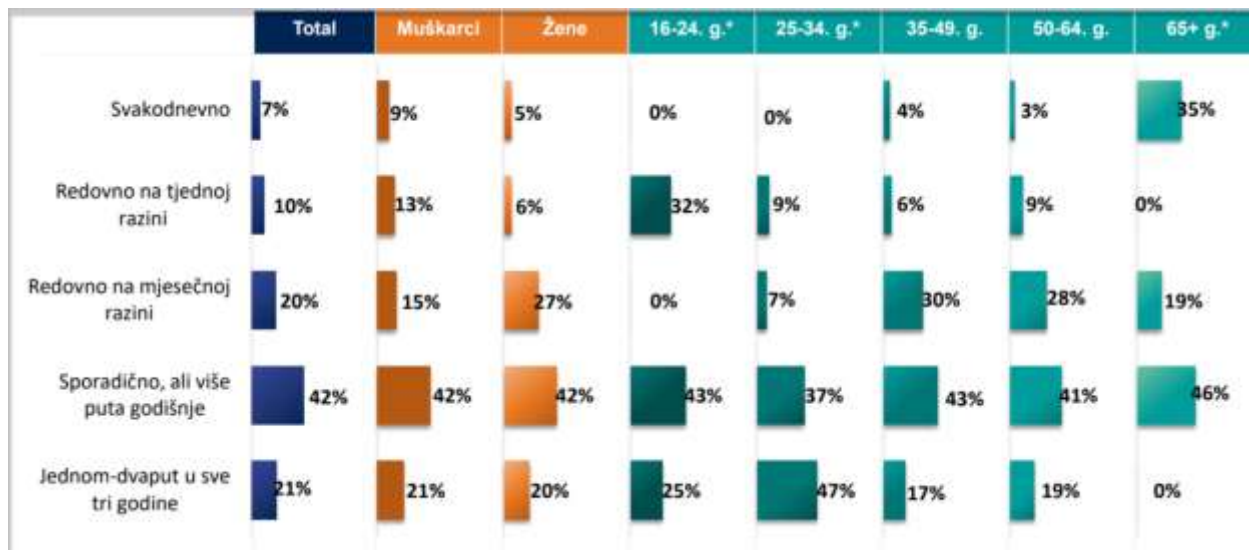
Valja dalje istaknuti da je statistički značajno više onih zaposlenih, onih iz urbanih središta, i onih koji nisu članovi OCD, a koji su se u nekoj volonterskoj aktivnosti angažirali jednom do dva puta u protekle tri godine.

Iako bez statistički značajne razlike, u promatranju fenomena učestalosti volontiranja prema spolu i dobnim skupinama mogu se pronaći indikativni nalazi koji imaju potencijala facilitirati daljnje aktivnosti promocije volonterstva i poticanja građana na volonterski angažman. Dok su u kontekstu kratkoročnih volonterskih angažmana muškarci i žene prilično izjednačenog rezultata, pogled na one oblike učestalijeg i dugoročnijeg volonterskog angažmana pokazuje da muškarci volontiraju češće na svakodnevnoj i tjednoj razini, dok je gotovo duplo više žena (27%), nego muškaraca (15), redovito angažirano na mjesečnoj razini.

Distribucija po dobnim skupinama pak pokazuje da obje skupine mlađih ispitanika nisu uopće svakodnevno volonterski angažirane, ali se zato gotovo jedna trećina mladih (32%) upravo iz one najmlađe dobne skupine (16-24), redovno volonterski angažira na tjednoj razini, pri čemu upravo ova dobna skupina dominira ovom kategorijom učestalosti volontiranja. najveći je udio svake dobne skupine, gotovo njih polovica, bila sporadično, ali po nekoliko puta svake godine, angažirana u volonterskim aktivnostima tijekom prethodne tri godine. Zato kategorijom svakodnevnog volontiranja dominira

najstarija dobna skupina (65+), što i ne iznenađuje s obzirom na njihov pretežiti status umirovljenika i količinu vremena koju mogu svaki dan usmjeriti volonterskim aktivnostima.

Slika 16. Učestalost volontiranja u prethodne 3 godine - prikaz po spolu i dobnim skupinama

Pogled na regionalnu distribuciju, prema grafičkom prikazu ispod, na slici broj 16, pokazuje da se u tri naše regije uopće ne pronalaze građani koji se svakodnevno volonterski angažiraju - riječ je o Zagrebu i okolici, Lici i Banovini te Istri, Primorju i Gorskom Kotaru. Najveći udio volontera koji se svakodnevno angažirana nalazimo u Sjevernoj Hrvatskoj, njih čak 19% i Slavoniji, njih 13%. Petina volontera koji su redovito volonterski angažirani na tjednoj bazi dolaze iz Like i banovine i Dalmacije, dok je redoviti mjesečni volonterski angažman prisutan u svim regijama, ali prednjače Istra, Primorje i Gorski Kotar (30%) te Lika i Banovina (29%). Najveći se udio volontera tijekom posljednje tri godine, kao što je i prethodno bilo istaknuto, angažiralo sporadično, ali više puta u svakoj godini, a distribucija po regijama se kreće od 25% u Istri, Primorju i Gorskom Kotaru pa sve do 57% u Slavoniji.

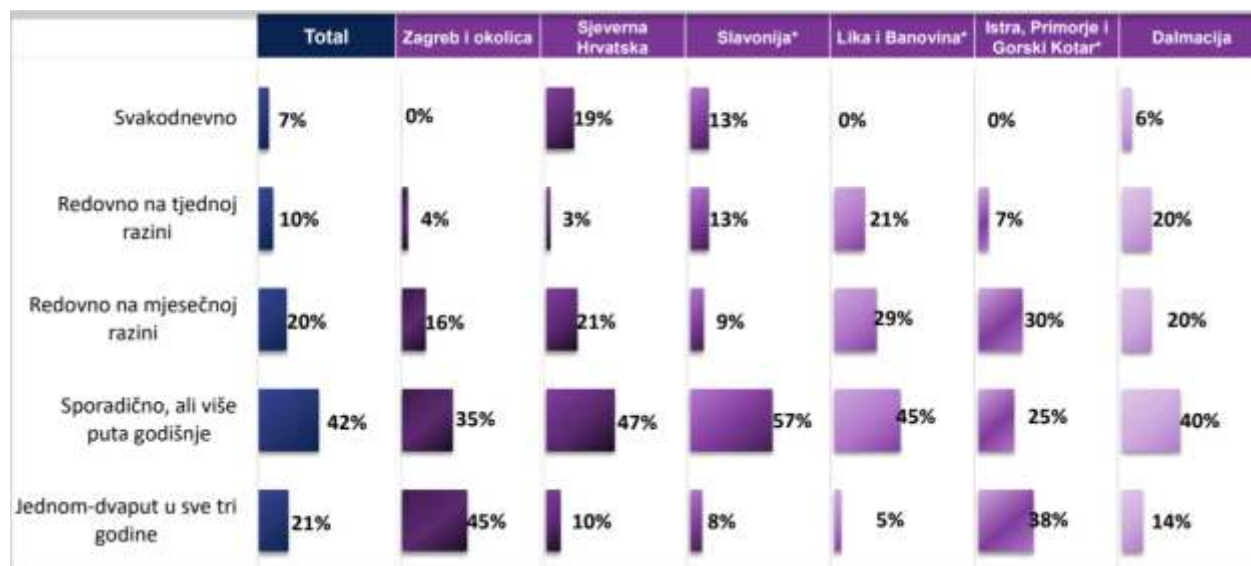
U kontekstu učestalosti volontiranja, možemo reći da je regija zagreba i okolice "najslabija karika" s obzirom da udio volontera znatno opada kako se intenzivira pitanje učestalosti volonterskog angažmana - 45% građana ove regije angažiralo se jednom do dva puta u sve tri protekle godine, njih 35% i dalje sporadično, ali po nekoliko puta godišnje, 16% angažirano je redovito na mjesečnoj bazi, svega 4% na tjednoj, a 0% na svakodnevnoj razini.

S druge strane pozitivno se ističu primjeri Like i Banovine te Sjeverne Hrvatske. U Lici i Banovini je distribucija kratkoročnih i dugoročnih volontera podijeljena po 50:50 modelu. Tako se 50% građana tijekom posljednje tri godine sporadično uključivalo u volonterske aktivnosti, a njih 50% bilo je redovito volonterski angažirano na mjesečnoj i tjednoj bazi (ali zato 0% svakodnevno).

Možda stoga još i značajniji nalaz - u Sjevernoj Hrvatskoj se 57% građana sporadično uključivalo u volonterske aktivnosti tijekom prethodne tri godine, ali je zato njih 19% svakodnevno volonterski angažirano, uz još njih 21% koji se redovito volonterski angažiraju na mjesečnoj bazi.

Svakako valja ovdje istaknuti i podatke za Dalmaciju u kojoj je gotovo polovica stanovništva, njih čak 46%, redovito angažirano u volonterskim aktivnostima na svakodnevnoj (6%), tjednoj (20%) i mjesečnoj (20%) razini.

Slika 17. Učestalost volonterskog angažmana u posljednje tri godine - prikaz po regijama

4.5.4. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana

Među skupinom volontera koja ima volontersko iskustvo tijekom protekle tri godine, njih više od jedne trećine (35%) volontira u jednoj udruzi, još dodatnih 14% volontira u više udruga, a još dodatnih 14% volontira neformalno - kao dio građanske inicijative.

Od 11% populacije RH koja je volontirala tijekom posljednje tri godine, njih 63% i dalje volontira (u trenutku provedbe istraživanja), dok njih 18% trenutno ne volontira, ali se planiraju uskoro (ponovo) volonterski angažirati. Međutim, njih 19% trenutno ne volontira i nema namjeru ponovno se uključivati u volonterske aktivnosti. Pritom, volonteri koji su u pretežito urbanim mjestima statistički značajno više ističu izostanak namjere za daljnjim uključivanjem u (nove) volonterske aktivnosti.

Slika 18. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Iako analiza ne pokazuje statistički značajne razlike u usporedbi spola, dobni skupina i regija iz kojih dolaze ispitanici volonteri, neki od ovih rezultata indikativne su prirode i mogu biti od pomoći u promišljanju daljnjih aktivnosti promocije volonterstva i poticanja građana na volonterski angažman, zbog čega se prikazuju kroz naredna dva grafička prikaza.

Zanimljivo je primijetiti da je više od $\frac{1}{3}$ volontera, njih 35%, volonterski angažirano (samo) u jednoj organizaciji, što može, u nekoj mjeri, govoriti o povjerenju koji građani imaju spram tih organizacija, kao i pozitivnom volonterskom iskustvu. Volonterski angažman u

više različitih organizacija dijeli 14% stanovništva i još jednako toliko ih volontira u okviru *ad hoc* volonterskih aktivnosti iza čije organizacije stoje neformalne građanske inicijative.

Tako primjerice jedna od mlađih dobnih skupina (25-34) dominira aktualnim izostankom volonterskog angažmana, ali, što je još i važnije, izostankom namjere za skorašnjim volonterskim angažmanom, njih čak 43%.

Zanimljivo je da se nešto manje od polovice onih volontera koji su angažirani i putem neformalnih građanskih inicijativa nalazi u dvije dobne skupine, onoj srednjoj (35-49) i njoj susjednoj starijoj (50-64), pokrivajući tako značajan generacijski raspon angažiran upravo u *ad hoc* volonterskim akcijama iza kojih stoje sami građani i njihove inicijative.

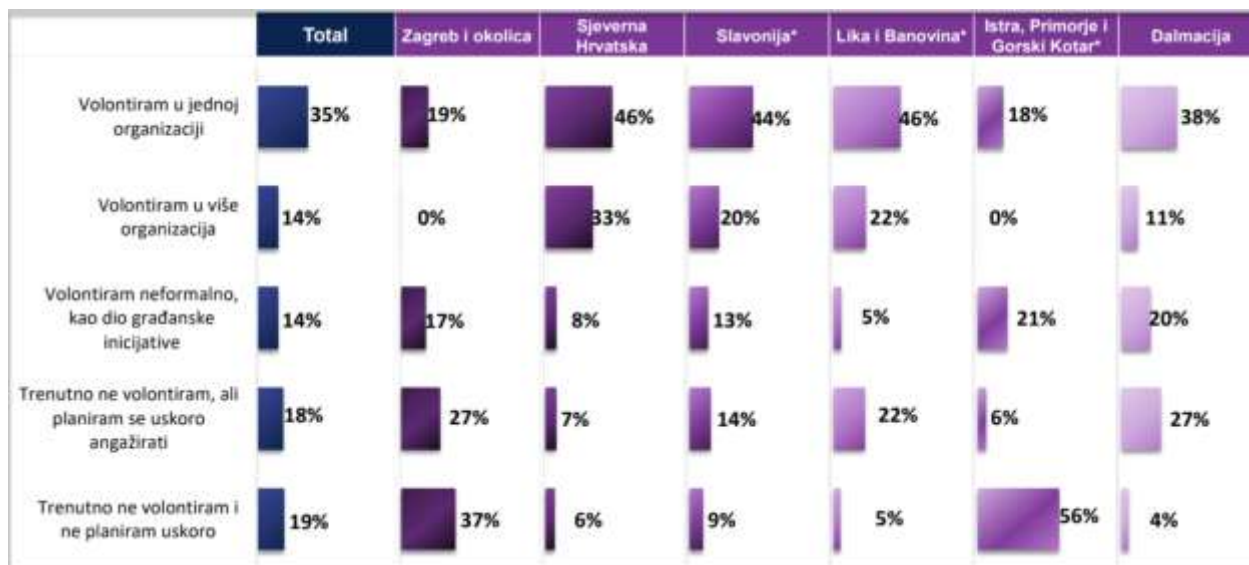
Slika 19. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - prikaz po spolu i dobnim skupinama

Nalaz slične indikativne prirode je i u ovaj prema kojem se više od polovice ispitanika iz regije Istre, Primorja i Gorskog Kotara koji su imali volontersko iskustvo u prethodne tri godine, ne planira uskoro angažirati u novim volonterskim aktivnostima - njih čak 56%. U isto vrijeme, u usporedbi s ostalim regijama, upravo se u Istri, na Primorju i u Gorskom Kotaru nalazi najveći udio volontera angažiranih u okvirima neformalnih građanskih inicijativa (21%), a uz bok im stoje Dalmatinci sa 20%.

Slika 20. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - prikaz po regijama

4.5.5. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima

Najviše volontera se o potencijalnim volonterskim angažmanima informira u udrugama u kojima već volontiraju (42%), a zatim na društvenim mrežama (37%) te putem prijatelja, obitelji i poznanika (30%). Ova tri kanala informiranja pokazuju se relevantnima za trećinu i više volontera, pa ih svakako treba uzeti na znanje i dalje njegovati.

Informiranje o volonterskim aktivnostima putem medija zauzelo je četvrto mjesto sa 14%, a slijede ga informiranje putem škole, fakulteta i poslodavaca (12%).

Vrlo indikativno, najmanje se volontera informira putem lokalnog volonterskog centra (9%). Međutim, ovaj nalaz valja oprezno interpretirati jer je moguće da je upravo rezultat nepostojanja lokalnih volonterskih centara u brojnim (ruralnim) sredinama iz kojih dolaze ispitanici ovog istraživanja. Također, volonterski su centri u RH uglavnom projektne ili programske aktivnosti organizacija civilnog društva (udruga) pa je moguće i da je ispitanicima bila nerazumljiva razlika između ponuđenih opcija - organizacija kojima su već članovi i u okviru čijeg djelovanja već volontiraju i lokalnih volonterskih centara. Na tom tragu, moguće je i da su aktivnosti volonterskih centara ispitanici jednostavno pripisali pravnom entitetu organizacija/udruga koje su im nositelji.

Slika 21. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Također, valja istaknuti nekoliko pokazatelja statistički značajne razlike među skupinama ispitanika prema nezavisnim varijablama, ali istovremeno treba istaknuti da se radi o malom uzorku (N=114, 11%) pa ove rezultate valja promatrati s određenom “rezervom”.

I dok rezultati ne pokazuju statističke značajne razlike prema atributu spola, one se pokazuju u kategoriji dobni skupina i to u tri očekivane situacije - tako se mlađa dobna skupina (25-34) statistički značajno više o potencijalnim volonterskim angažmanima informira putem društvenih mreža (njih čak 76%), dok se najstarija dobna skupina (65+) upravo statistički najniže informira istim kanalom (njih 8%), ali se zato ova dobna skupina statistički značajno više informira putem organizacija kojima su već članovi i u okviru čijih djelatnosti su već volonterski angažirani (njih čak 83%).

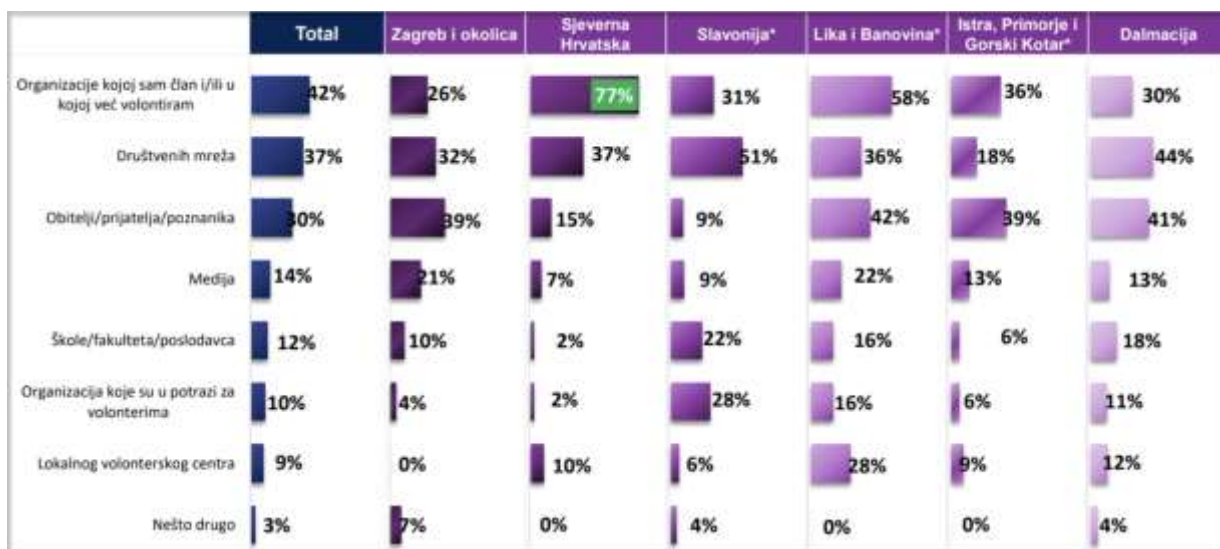
Slika 22. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - prikaz po spolu i dobnim skupinama (N=114)

statistički značajno više/nije vs. total

U kontekstu regionalne pripadnosti, statistički značajno više volontera koji se o potencijalnim volonterskim angažmanima informiraju putem organizacija kojima su već članovi i u okviru čijih djelatnosti su već volonterski angažirani, pronalazimo u Sjevernoj Hrvatskoj, njih čak 77%, što je vidljivo iz grafičkog prikaza na slici 22.

Slika 23. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - prikaz po regijama

statistički značajno više/nije vs. total

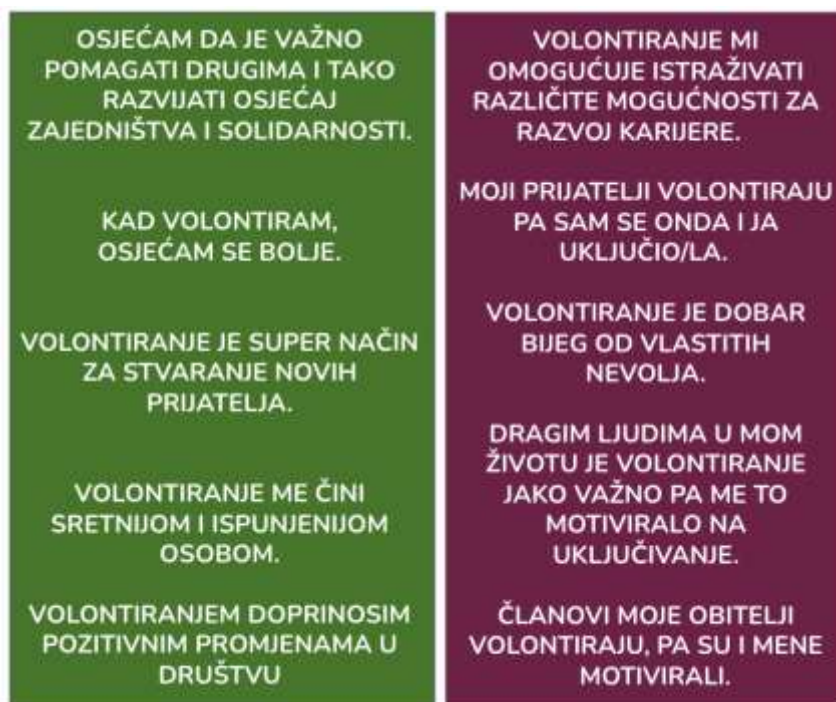
4.6. Motivacijske odrednice volontera

Jedan od ciljeva istraživanja bio je utvrditi motivacijske odrednice, odnosno razloge volontiranja. Motivacija se mjerila kroz subskalu od 24 tvrdnje koju su volonteri ocjenjivali na Likertovoj skali od 1 do 5, pri čemu je 1 značilo da se uopće ne slažu, odnosno da se tvrdnja uopće ne odnosi na njih, a 5 je značilo da se slažu u potpunosti, odnosno da se tvrdnja u potpunosti odnosi na njih. Podsjetimo, ova se analiza radila samo na udjelu ispitanika volontera koji su imali volontersko iskustvo u protekle tri godine (N=114, 11% populacije).

Tvrdnje s kojima se volonteri najviše slažu (93%) jest da se osjećaju bolje kada volontiraju, da osjećaju da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti te da volontiranjem doprinose pozitivnoj promjeni u društvu (91% slaganja). Prema prosjeku danih ocjena, u prvih pet tvrdnji (osim ove 3 navedene) ulaze i da je volontiranje super način za stvaranje novih prijatelja i da ih volontiranje čini sretnijom i ispunjenijom osobom.

Na tragu istaknutih rezultata, zanimljivo je istaknuti one motivacijske odrednice koje dominiraju kao ključne, odnosno one koje volonteri ističu kao najmanje relevantne.

Slika 24. Pet ključnih i pet najmanje relevantnih motivacijskih odrednica

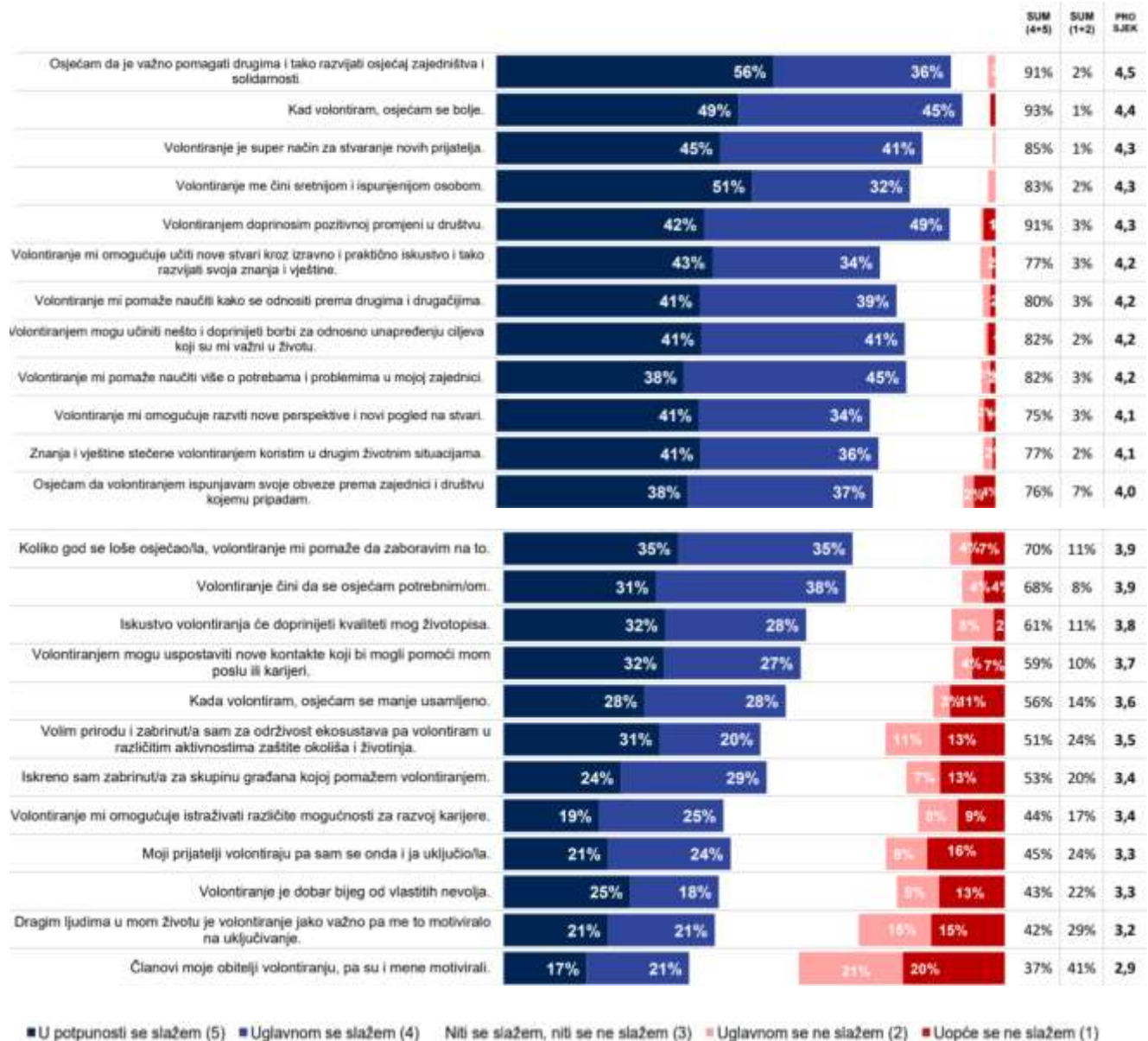

Uspoređujući stupnjeve slaganja s određenim tvrdnjama, između volontera i volonterki postoje određena razlikovanja. Volonterke značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da ih volontiranje čini sretnijom i ispunjenijom osobom (*prosjek 4,6*), da im volontiranje omogućuje razviti nove perspektive i novi pogled na stvari (*prosjek 4,3*) te da su iskreno zabrinute za skupinu građana kojoj pomažu volontiranjem (*prosjek 3,9*).

Prema veličini naselja, volonteri koji su u pretežno ruralnim mjestima značajno pozitivnije ocjenjuju tvrdnje da je volontiranje super način za stvaranje novih prijatelja (*prosjek 4,4*), da ih volontiranje čini da se osjećaju potrebnima (*prosjek 4,1*) te smatraju da će iskustvo volontiranja doprinijeti kvaliteti njihovog životopisa (*prosjek 4,0*).

Zanimljivo, niti po jednoj drugoj nezavisnoj varijabli nisu na ovim tvrdnjama o motivacijskim razlozima pronađene statistički značajne razlike, što može, donekle, govoriti o svojevrsnom općem suglasju volontera kada je motivacija za takav angažman u pitanju.

Slika 25. Motivacijske odrednice - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Tablica 7. Motivacijske odrednice volontera - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Volonteri, n=114 (11,4% populacije)		Uopće se	Uglavnom	Niti se	Uglavnom	U	Sum (1+2)	Sum (4+5)	Prosjek
		ne slažem/ uopće se ne odnosi na mene (1)	se ne slažem/ uglavnom se ne odnosi se na mene (2)	slažem, niti se ne slažem (3)	se slažem/ uglavnom se odnosi na mene (4)	potpunost i se slažem/ u potpunost i se odnosi na mene (5)			
1.	Osjećam da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti.	0%	2%	7%	36%	56%	2%	91%	4,5
2.	Kad volontiram, osjećam se bolje.	1%	0%	6%	45%	49%	1%	93%	4,4
3.	Volontiranje je super način za stvaranje novih prijatelja.	0%	1%	14%	41%	45%	1%	85%	4,3
4.	Volontiranje me čini sretnijom i ispunjenijom osobom.	0%	2%	16%	32%	51%	2%	83%	4,3
5.	Volontiranjem doprinosim pozitivnoj promjeni u društvu.	2%	1%	6%	49%	42%	3%	91%	4,3
6.	Volontiranje mi omogućuje učiti nove stvari kroz izravno i praktično iskustvo i tako razvijati svoja znanja i vještine.	1%	2%	20%	34%	43%	3%	77%	4,2
7.	Volontiranje mi pomaže naučiti kako se odnositi prema drugima i drugačijima.	1%	2%	17%	39%	41%	3%	80%	4,2
8.	Volontiranjem mogu učiniti nešto i doprinijeti borbi za odnosno unapređenju ciljeva koji su mi važni u životu.	2%	1%	16%	41%	41%	2%	82%	4,2
9.	Volontiranje mi pomaže naučiti više o potrebama i problemima u mojoj zajednici.	1%	2%	15%	45%	38%	3%	82%	4,2
10.	Volontiranje mi omogućuje razviti nove perspektive i novi pogled na stvari.	2%	1%	22%	34%	41%	3%	75%	4,1
11.	Znanja i vještine stečene volontiranjem koristim u drugim životnim situacijama.	1%	2%	21%	36%	41%	2%	77%	4,1
12.	Osjećam da volontiranjem ispunjavam svoje obveze prema zajednici i društvu kojemu pripadam.	4%	2%	18%	37%	38%	7%	76%	4,0
13.	Koliko god se loše osjećao/la, volontiranje mi pomaže da zaboravim na to.	7%	4%	19%	35%	35%	11%	70%	3,9
14.	Volontiranje čini da se osjećam potrebnim/om.	4%	4%	23%	38%	31%	8%	68%	3,9
15.	Iskustvo volontiranja će doprinijeti kvaliteti mog životopisa.	2%	8%	29%	28%	32%	11%	61%	3,8
16.	Volontiranjem mogu uspostaviti nove kontakte koji bi mogli pomoći mom poslu ili karijeri.	7%	4%	31%	27%	32%	10%	59%	3,7
17.	Kad volontiram, osjećam se manje usamljeno.	11%	3%	29%	28%	28%	14%	56%	3,6
18.	Volim prirodu i zabrinut/a sam za održivost ekosustava pa volontiram u različitim aktivnostima zaštite okoliša i životinja.	13%	11%	25%	20%	31%	24%	51%	3,5
19.	Iskreno sam zabrinut/a za skupinu građana kojoj pomažem volontiranjem.	13%	7%	28%	29%	24%	20%	53%	3,4
20.	Volontiranje mi omogućuje istraživati različite mogućnosti za razvoj karijere.	9%	8%	39%	25%	19%	17%	44%	3,4
21.	Moji prijatelji volontiraju pa sam se onda i ja uključio/la.	16%	8%	31%	24%	21%	24%	45%	3,3
22.	Volontiranje je dobar bijeg od vlastitih nevolja.	13%	8%	36%	18%	25%	22%	43%	3,3
23.	Dragim ljudima u mom životu je volontiranje jako važno pa me to motiviralo na uključivanje.	15%	15%	29%	21%	21%	29%	42%	3,2
24.	Članovi moje obitelji volontiranju, pa su i mene motivirali.	20%	21%	22%	21%	17%	41%	37%	2,9

Motivacijske odrednice volontera potom su analizirane faktorskom analizom. Teorijska pretpostavka bila je da će se formirati u 8 faktora, odnosno 2 stupa - (dominantno) orijentirano na mene odnosno (dominantno) orijentirano na druge. Distribucija tvrdnji prema teorijskim faktorima nalazi se u nastavku. Svaki od motivacijskih faktora operacionaliziran je kroz tri tvrdnje pa su tako, što je već i bilo istaknuto, ispitanici volonteri procjenjivali svoju motivaciju na ukupno 24 tvrdnje.

Tablica 8. Teorijska distribucija faktora motivacije volontera

JA ORIJENTACIJA	Zaštitni motivi	<ul style="list-style-type: none"> • Kada volontiram, osjećam se manje usamljeno. • Koliko god se loše osjećao/la, volontiranje mi pomaže da zaboravim na to. • Volontiranje je dobar bijeg od vlastitih nevolja.
	Karijera	<ul style="list-style-type: none"> • Volontiranjem mogu uspostaviti nove kontakte koji bi mogli pomoći mom poslu ili karijeri. • Volontiranje mi omogućuje istraživati različite mogućnosti za razvoj karijere. • Iskustvo volontiranja će doprinijeti kvaliteti mog životopisa.
	Poboljšanje/ Unapređenje	<ul style="list-style-type: none"> • Volontiranje čini da se osjećam potrebnim/om. • Volontiranje je super način za stvaranje novih prijatelja. • Kad volontiram, osjećam se bolje..
	Razumijevanje (SEBE)	<ul style="list-style-type: none"> • Volontiranje mi omogućuje učiti nove stvari kroz izravno i praktično iskustvo i tako razvijati svoja znanja i vještine. • Volontiranje me čini sretnijom i ispunjenijom osobom. • Znanja i vještine stečene volontiranjem koristim u drugim životnim situacijama.
DRUGI ORIJENTACIJA	Vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> • Iskreno sam zabrinuta za skupinu građana kojoj pomažemo volontiranjem. • Osjećam da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti. • Volontiranjem mogu učiniti nešto i doprinijeti borbi za odnosno unapređenju ciljeva koji su mi važni u životu.

	Društveni motivi	<ul style="list-style-type: none"> • Članovi moje obitelji volontiraju, pa su i mene motivirali. • Moji prijatelji volontiraju pa sam se onda i ja uključio/la. • Dragim ljudima u mom životu je volontiranje jako važno pa me to motiviralo na uključivanje.
	Razumijevanje (DRUGIH)	<ul style="list-style-type: none"> • Volontiranje mi omogućuje razviti nove perspektive i novi pogled na stvari. • Volontiranje mi pomaže naučiti kako se odnositi prema drugima i drugačijima. • Volontiranje mi pomaže naučiti više o potrebama i problemima u mojoj zajednici.
	Doprinos	<ul style="list-style-type: none"> • Volontiranjem doprinosim pozitivnoj promjeni u društvu. • Volim prirodu i zabrinut/a sam za održivost ekosustava pa volontiram u različitim aktivnostima zaštite okoliša i životinja. • Osjećam da volontiranjem ispunjavam svoje obveze prema zajednici i društvu kojemu pripadam.

Faktorska analiza (verimax rotacija) potvrdila je postojanje 6 faktora koji objašnjavaju 68% varijance. Prvi (ujedno i najveći faktor) objašnjava 38% varijance, drugi još dodatnih 9%, treći dodatnih 7%, četvrti i peti faktor objašnjavaju svaki po još 5%, a šesti faktor dodatnih 4%. Od teorijskih postavljenih faktora jedni potvrđeni je faktor „Karijera“ odnosno faktor 3. Teorijski faktor „Društveni motivi“ razdvojen je na 2 faktora - faktor 4 (gdje se smjestila tvrdnja „Moji prijatelji volontiraju pa sam se onda i ja uključio/la.“) i faktor 5 gdje se nalaze ostale dvije tvrdnje iz teorijskog postavljenog faktora.

Osim navedenih faktora, ostali teorijski faktori nisu potvrđeni u ovom istraživanju. Jedan od razloga svakako se pronalazi u malom uzorku, s obzirom da se analiza motivacijskih odrednica radila na ispitanicima koji su imali volontersko iskustvo u posljednje tri godine, dakle na njih (svoga) 114. U svakom slučaju, ukoliko bi se u narednim istraživanjima motivacijskih odrednica volontera u RH, one htjele promatrati i analizirati u širim teorijskim okvirima funkcionalnih motivacijskih faktora, kao i njihovoj dominantnoj orijentaciji (JA-orijentacija i DRUGI-orijentacija), potrebno je adaptirati priloženi model za daljnje odnosno dublje i složenije razumijevanje motivacijskih odrednica volontera u našem nacionalnom okruženju.

Tablica 9. Faktorska analiza motivacijskih odrednica volontera - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

	Faktori					
	1	2	3	4	5	6
Volontiranje me čini sretnijom i ispunjenijom osobom.	0,856	0,088	0,041	0,210	-0,020	0,165
Kad volontiram, osjećam se bolje.	0,812	0,214	0,041	-0,098	0,082	0,101
Volontiranje mi pomaže naučiti više o potrebama i problemima u mojoj zajednici.	0,768	0,130	0,123	0,126	0,088	-0,225
Osjećam da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti.	0,755	0,277	0,010	0,081	-0,058	0,057
Volontiranjem mogu učiniti nešto i doprinijeti borbi za odnosno unapređenju ciljeva koji su mi važni u životu.	0,753	0,292	0,114	0,096	0,021	0,128
Volontiranjem doprinosim pozitivnoj promjeni u društvu.	0,743	0,297	0,087	0,032	0,160	0,028
Volontiranje mi pomaže naučiti kako se odnositi prema drugima i drugačijima.	0,712	0,027	0,071	0,095	0,293	0,211
Volontiranje mi omogućuje razviti nove perspektive i novi pogled na stvari.	0,651	0,090	0,248	0,138	0,238	0,168
Volontiranje je super način za stvaranje novih prijatelja.	0,554	0,103	0,461	0,317	-0,095	-0,075
Osjećam da volontiranjem ispunjavam svoje obveze prema zajednici i društvu kojemu pripadam.	0,552	0,412	0,026	0,223	0,304	-0,107
Volontiranje mi omogućuje učiti nove stvari kroz izravno i praktično iskustvo i tako razvijati svoja znanja i vještine.	0,537	0,167	0,431	0,394	0,028	-0,191
Znanja i vještine stečene volontiranjem koristim u drugim životnim situacijama.	0,519	0,087	0,265	0,428	0,040	0,190
Kada volontiram, osjećam se manje usamljeno.	0,245	0,752	0,168	0,100	0,078	0,090
Volontiranje čini da se osjećam potrebnijom.	0,309	0,745	0,089	-0,043	0,003	0,059
Volontiranje je dobar bijeg od vlastitih nevolja.	0,145	0,697	0,211	0,012	0,250	-0,004
Koliko god se loše osjećao/la, volontiranje mi pomaže da zaboravim na to.	0,194	0,645	-0,084	0,417	0,001	0,218
Volontiranjem mogu uspostaviti nove kontakte koji bi mogli pomoći mom poslu ili karijeri.	0,041	0,107	0,877	0,001	0,055	0,086
Volontiranje mi omogućuje istraživati različite mogućnosti za razvoj karijere.	0,122	0,062	0,772	0,272	0,067	0,130
Iskustvo volontiranja će doprinijeti kvaliteti mog životopisa.	0,185	0,199	0,672	-0,036	0,373	0,086
Moj prijatelj volontiraju pa sam se onda i ja uključio/la.	0,144	0,105	0,096	0,776	0,047	0,094
Članovi moje obitelji volontiraju, pa su i mene motivirali.	0,164	0,205	0,127	-0,003	0,811	0,115
Dragim ljudima u mom životu je volontiranje jako važno pa me to motiviralo na uključivanje.	0,132	0,028	0,295	0,542	0,598	0,022
Iskreno sam zabrinut/a za skupinu građana kojoj pomažem volontiranjem.	0,340	-0,044	0,116	0,012	0,043	0,754
Volim prirodu i zabrinut/a sam za održivost ekosustava pa volontiram u različitim aktivnostima zaštite okoliša i životinja.	0,134	0,272	0,101	0,141	0,100	0,704

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE ZA BUDUĆA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje o volonterstvu na reprezentativnom uzorku RH, realizirano u okviru "Radius V" projekta, pokazuje da je ¼ stanovnika RH stariji od 16 godina (25%), imala barem jedno volontersko iskustvo u svom životu. Nadalje, 11% naših sugrađana je bilo volonterski aktivno tijekom prethodne tri godine, dakle tijekom 2020., 2021. i 2022. godine, a u trenutku provedbe istraživanja, odnosno procesa prikupljanja podataka (lipanj 2023. godine), njih 7% je bilo volonterski aktivno. Kao razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti dominantno se ističu izostanak vremena, obiteljske obveze i zdravstvene poteškoće.

Volonterska iskustva volontera u RH su bogata i raznolika - od angažmana u različitim područjima djelovanja, zatim različitog intenziteta i učestalosti volontiranja, preko različitih organizatora volontiranja u čije se aktivnosti uključuju pa do različitih načina informiranja o potencijalnim volonterskim angažmanima. Istraživanje pokazuje i određene statistički značajne razlike, kao i niz posebnosti karakterističnih za određene dobne skupine i regije iz kojih volonteri dolaze. U kontekstu sveopće slike dobivene putem ovih rezultata istraživanja, može se istaknuti kako je područje Zagreba i okolice ono u kojem, čini se, treba ulagati više dodatnih napora u kontekstu promocije volonterstva i poticanja građana na volonterski angažman, nego što rezultati daju naslutiti za ostale regije. Dakako, rezultate ovog istraživanja valja promatrati u zasebnim aspektima i prema pokazateljima za pojedine dobne skupine i regije pogotovo, poa sukladno istima usmjeravati preporuke, ali i daljnje odgojno-obrazovne, promotivne i druge vidove aktivnosti.

Oni koji su u prethodne tri godine bili volonterski angažirani, bez obzira na razliku u intenzitetu i učestalosti, pretežito su volontirali u kriznim situacijama (potresi, poplave, pandemija) te u volonterskim aktivnostima humanitarnog karaktera. Ovaj nalaz - i njemu komplementarne - valja svakako staviti upravo u kontekst kriznih godina i tumačiti nalaze imajući u vidu specifičnu prirodu trogodišnjeg razdoblja na koje se istraživanje referiralo u značajnoj mjeri.

Stavovi prema volonterima i volonterstvu iznimno su pozitivni među općom populacijom, a još i pozitivniji, očekivano, među samim volonterima. Među stanovnicima RH, bez obzira imali volontersko iskustvo ili ne, postoji visoko suglasje u kontekstu vrijednosnih odrednica volonterstva pa tako značajna većina smatra da se volontiranjem promiču osjećaj brige za druge i empatija, da volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju

osjećaja solidarnosti, da je volontiranje važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima te da se volontiranjem doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva.

U pogledu motivacijskih odrednica volontera, vrijednosna je dimenzija jednako primjetna kod većine - "naši" volonteri ističu da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti te da se volontiranjem doprinosi pozitivnim promjenama u društvu.

Angažman na ovom istraživanju rezultirao je izradom instrumenta, anketnog upitnika, u ko-kreacijskom procesu partnerskih organizacija u kojima se nalazi zavidna ekspertiza o predmetu ovog istraživanja. Dakako, u obzir su uzeta dosadašnja slična istraživanja i izrađeni instrumentariji, zatim relevantni pokazatelji razvoja volonterstva u zemljama koje koriste različite institucije, organizacije i tijela na razini EU, ali i specifičnosti nacionalnog konteksta u kojem se istraživanje provodilo. Ovakav je pristup doprinjeo razvoju instrumenta koji se može koristiti u narednim istraživanjima. Ipak, valja istaknuti još jednom, usmjerenost istraživanja na jedno specifično krizno razdoblje, zasigurno je na jedan poseban način "obojalo" rezultate istraživanja.

Na tom tragu, preporuka je svakako u daljnjim istraživanjima doraditi instrument/anketni upitnik u dijelu onih pitanja u kategoriji volonterskog iskustva koja su u ovom izdanju upitnika bila specifično oblikovana zbog kriznog perioda na koje se istraživanje ciljano referiralo. Subskale kojima su se ispitali stavovi o volonterstvu i motivacijske odrednice lako su prenosivi u nova odnosno nadolazeća istraživanja o volonterstvu, kao i većina preostalih čestica u kategoriji volonterskog iskustva - tematsko područje volonterskog djelovanja, učestalost volonterskog angažmana, organizatori volontiranja, organizacijska distribucija volonterskog angažmana te kanali informiranja o potencijalnim (novim) volonterskim prilikama. Iako je ovo istraživanje pokazalo da su korištene nezavisne varijable rijetko ostavljale ozbiljnijeg traga na (statistički značajne) razlike među ispitanicima, preporuka je svakako ih zadržati jer će omogućiti dugotrajnije praćenje (eventualnih) promjena i trendova u volonterstvu. Osim toga, praćenje istraživačkih rezultata prema nekolicini tih varijabli - primjerice, dobnim skupinama i regijama - svakako može biti konstruktivno i omogućiti ciljani razvoj aktivnosti kojima bi se nastojale adresirati pojave na koje samo istraživanje ukazuje.

Posljednje, ali sigurno ne manje važno, istraživanje ovakvog karaktera traži ozbiljne materijalne i ljudske resurse. Imajući u vidu da Hrvatska mreža volonterskih centara namjerava u određenim vremenskim ciklusima u budućnosti provoditi ovakvo istraživanje na nacionalnoj razini, a pritom mislim prije svega i na nacionalno reprezentativnom uzorku, valja ozbiljno uzeti u obzir složeni proces prikupljanja

podataka i resurse potrebne za uspješnu realizaciju istog. Na tom tragu, preporuka je svakako za ovaj dio istraživanja angažirati specijalizirane agencije (u slučaju ovog istraživanja to je bila agencija Ipsos). S obzirom da provedba znanstvenih istraživanja i pripadajuća metodologija nisu u fokusu djelovanja Hrvatske mreže volonterskih centara, preporuka je da organizacije iz ove mreže ne troše svoje relevantne resurse na istraživački proces i njegove faze, već da se obimna i složena statistička obrada prikupljenih podataka pripremi od strane stručnjaka. Takva cjelovita usluga provedbe istraživanja te obrade i analize prikupljenih podataka traži određena financijska ulaganja (visina iznosa zavisi dakako o složenosti same usluge) pa je važno pravovremeno promišljati o mogućnostima (su)financiranja odnosno ciljnog budžetiranja usluge provedbe istraživanja u daljnjim projektnim prijavama ili pak u okviru različitih javno zagovaračkih inicijativa usmjerenih resornom ministarstvu i drugim relevantnim dionicima i donositeljima odluka.

Vrijednost koja se nalazi iza mogućnosti sustavne i kontinuirane provedbe ovakvog istraživanja na nacionalnoj razini - u kontekstu praćenja aktualnog stanja, praćenja promjena i trendova za različite skupine stanovnika, izazova s kojima se susreće volonterstvo u nacionalnom kontekstu, a zatim onda i promišljanja preporuka, javnih politika te konkretnih i konstruktivnih društvenih intervencija koje bi imale potencijala adresirati određene aspekte volonterstva na koje bi spomenuta istraživanja ukazivala - nemjerljiva je snaga u perspektivi dugotrajnog i održivog doprinosa razvoju volonterstva u Hrvatskoj.

6. PRILOZI

6.1. Instrument istraživanja - anketni upitnik

Anketni upitnik o volontiranju u Hrvatskoj

Brojna istraživanja na svjetskoj razini, javne politike i primjeri angažiranih građana sustavno ukazuju da volonteri i volonterstvo doprinose kontinuiranoj izgradnji ljudskog potencijala i društvenog kapitala, te da povećavaju uključivanje građana u razvoj njihovih lokalnih zajednica i društva uopće. Ujedno, volonteri u svakoj državi predstavljaju ogroman ljudski potencijal koji posjeduje relevantna znanja i vještine korisne za adresiranje određenih potreba, izazova i problema u našim zajednicama, što volonterstvo čini jednim od važnih "sastojaka" uspješnog ekonomskog i društveno-političkog razvoja naših društvenih struktura. S obzirom da znamo koliko je volonterstvo kao fenomen relevantno za zdrav razvoj naših zajednica, istraživanja uključenosti građana u volonterske aktivnosti važan su izvor informacija svima koji su direktno i indirektno uključeni u razvoj volonterstva na lokalnoj, županijskoj, regionalnoj, nacionalnoj pa i nadnacionalnoj razini - organizacijama civilnog društva, jedinicima vlasti, donositeljima odluka, medijima pa u konačnici, i samim građanima.

Pozivamo vas stoga da se uključite u naše istraživanje o volonterstvu u Republici Hrvatskoj koje provodi Filozofski fakultet u Rijeci sa svojim partnerima u okviru projekta "Radius V" kojega vodi DKolektiv - organizacija za društveni razvoj. Projekt je sufinanciran od strane EU, kroz program Europskog socijalnog fonda.

Anketni je upitnik anonimn i ne postoji mogućnost otkrivanja Vašeg identiteta. Ispunjavanje ovog Upitnika zahtijeva 15-20 minuta Vašega vremena, čime dajete svoj doprinos proučavanju ovoga fenomena u našim nacionalnim okvirima, ali ujedno doprinosite i daljnjoj promociji i razvoju volonterstva u Hrvatskoj. Važno je da na sva pitanja odgovarate iskreno. Ako niste sigurni koji biste odgovor označili na pojedino pitanje, molimo Vas da takva pitanja ipak ne preskačete, već da označite onaj odgovor koji je najbliži Vašim iskustvima i stavovima.

Valja napomeniti da se u ovom istraživanju volontiranje smatra aktivnošću pomaganja ljudima izvan svoje obitelji i kruga prijatelja, u koju se pojedinac uključuje po svojoj slobodnoj volji, a ne radi materijalne koristi ili iz obveze.

Zahvaljujemo na Vašoj pomoći i podršci u provedbi istraživanja!

1) VAŠI OSOBNI PODACI

1) Dob:

Moimo upisati broj _____

2) Spol:

- 1) Ž
- 2) M
- 3) Drugo
- 4) Ne želim se izjasniti

3) Moje obrazovanje/stručna sprema:

- 1) nezavršena osnovna škola
- 2) završena osnovna škola
- 3) završena srednja škola
- 4) viša stručna sprema
- 5) visoka stručna sprema
(završen fakultet)
- 6) završen poslijediplomski
specijalistički studij
- 7) doktorat znanosti

4) Mjesto u kojem živim je:

- 1) Pretežno urbano središte
(veći gradovi u RH > 50 000 stanovnika)
- 2) Manja urbana sredina
(manji gradovi/općine u RH,
20 - 50 000 stanovnika)
- 3) Pretežno ruralna sredina

5) U trenutku sudjelovanja u ovom istraživanju, ja sam:

- 1) Učenik/ca srednje škole
- 2) Studentica/ica
- 3) Zaposlen/a osoba
- 4) Nezaposlen/a osoba
- 5) Umirovljenik/ca
- 6) Nešto drugo, molimo upisati _____

6) Županija mojeg prebivališta/boravišta - molimo označiti samo onu županiju u kojoj živite i provodite najviše vremena, bez obzira na mjesto/županiju u kojoj imate prijavljeno prebivalište (ukoliko su prebivalište i boravište različiti)

1) Zagrebačka	8) Primorsko-goranska	15) Šibensko-kninska
2) Krapinsko-zagorska	9) Ličko-senjska	16) Vukovarsko-srijemska
3) Sisačko-moslavačka	10) Virovitičko-podravska	17) Splitsko-dalmatinska
4) Karlovačka	11) Požeško-slavonska	18) Istarska
5) Varaždinska	12) Brodsko-posavska	19) Dubrovačko-neretvanska
6) Koprivničko-križevačka	13) Zadarska	20) Međimurska
7) Bjelovarsko-bilogorska	14) Osječko-baranjska	21) Grad Zagreb

7) Molimo označite status svog formalnog članstvo u organizacijama civilnog društva (udrugama/klubovima/društvima) (molimo označiti jedan odgovor):

- 1) Nisam član/ica niti jedne organizacije civilnog društva (udruge/kluba/društva)
- 2) Nisam član/ica niti jedne organizacije civilnog društva (udruge/kluba/društva), ali razmišljam o učlanjenju
- 3) Član/ica sam jedne organizacije civilnog društva (udruge/kluba/društva)
- 4) Član/ica sam više organizacija civilnog društva (udruga/klubova/društava)
- 4) Zaposlen/a sam u organizaciji civilnog društva (udruzi/klubu/društvu)

8) Prema samoprocjeni, materijalno stanje i prihodi kućanstva u kojem živim su, u usporedbi s prosječnim hrvatskim kućanstvom (molimo označiti jedan odgovor koji najviše odgovara vašoj procjeni):

- 1) Mnogo niži od prosječnog
- 2) Nešto niži od prosječnog
- 3) Približno isti kao i prosječni
- 4) Nešto viši od prosječnog
- 5) Mnogo viši od prosječnog

2) VAŠI STAVOVI O VOLONTIRANJU I VOLONTERIMA

9) Pred vama su tvrdnje koje reflektiraju različite stavove prema volonterstvu i volonterima pa vas molimo da za svaku tvrdnju označite stupanj vašeg (ne)slaganja, pri čemu je:

1= uopće se ne slažem // 2= uglavnom se ne slažem

3= niti se slažem, niti se ne slažem

4= uglavnom se slažem // 5= u potpunosti se slažem

1   2   3   4   5

1   Svojim angažmanom volonteri pomažu u rješavanju različitih potreba i problema u lokalnoj zajednici.

2   Volontiranje je dobar način za provođenje slobodnog vremena.

3   Volontiranje može pomoći u pronalaženju i dobivanju zaposlenja.

4   Volontirati mogu uglavnom oni koji imaju puno slobodnog vremena.

5   Volontiranjem se doprinosi kvalitetnijem životu zajednice i društva.

6   Zajednica u kojoj se građani angažiraju kao volonteri, bolje je i sigurnije mjesto za život.

7   Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih financijskih briga.

8   Volontirati mogu samo oni koji nemaju svojih zdravstvenih teškoća.

9   Volonteri predstavljaju važan resurs u stvaranju i održavanju kvalitetnog života i otpornosti svake zajednice.

10   Volontiranje doprinosi izgrađivanju i širenju osjećaja solidarnosti.

11   Volontiranje štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke isključenosti.

12   Volontiranjem se promiču vrijednosti poput inkluzije i jednakosti.

13   Problemi naših suvremenih zajednica i društva su prekompleksni da bi se njihovom rješavanju moglo doprinijeti volontiranjem.

14   Volontiranje je odlična prilika za stjecanje praktičnog iskustva i učenje.

---

15 Volontiranje je važno zbog njegovanja osjećaja povezanosti i solidarnosti među ljudima.

---

16 Volontiranjem se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit.

---

17 Djecu i mlade je nužno upoznavati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te im omogućiti stjecanje iskustva volontiranja.

---

18 Volontiranjem se promiču osjećaj brige za druge i empatija.

---

3) VAŠE OSOBNO VOLONTERSKO ISKUSTVO

10) Imam osobno volontersko iskustvo u svom životu:

- 1) DA
- 2) NE
- 3) Ne znam, ne mogu se sjetiti

11) Moje ukupno volontersko iskustvo otprilike traje:

- 1) manje od 1 godine
- 2) 1-2 godine
- 3) 3-5 godina
- 4) 6-10 godina
- 5) više od 10 godina

12) Imam osobno volontersko iskustvo u prethodne tri godine (2020-2021-2022):

- 1) DA
- 2) NE
- 3) Ne znam, ne mogu se sjetiti

13.1) Ako NE - Koji su ključni razlozi zbog kojih se prethodne tri godine niste angažirali u volonterskim aktivnostima? Molimo označiti najviše tri razloga.

- 1) Nedostatak osobnog interesa i motivacije
- 2) Nedostatak vremena
- 3) Nedostatak informacija o mogućnostima volontiranja
- 4) Obiteljske obaveze
- 5) Školske/fakultetske/poslovne obaveze
- 6) Zdravstvene teškoće
- 7) U neposrednoj blizini ne postoje mogućnosti volonterskog angažmana
- 8) Izostanak zanimljivih volonterskih aktivnosti
- 9) Prethodno negativno volontersko iskustvo
- 10) Izostanak povjerenja prema organizatorima volonterskih aktivnosti
- 11) Strah od vlastite zaraze korona virusom tijekom volontiranja
- 12) Strah da ne prenesem virus korone drugima tijekom volontiranja.
- 13) Nešto drugo, molimo dopisati _____

13.2) Ako DA - Aktivnosti u kojima sam se volonterski angažirao/la u prethodne tri godine mogu

se (pretežito) opisati kroz sljedeća (šire definirana) područja djelovanja (odaberi sva ona područja koja odgovaraju osobnom volonterskom iskustvu):

- 1) Odgojno-obrazovno područje
- 2) Zdravstvo
- 3) Socijalna skrb
- 4) Umjetnost, kultura, mediji
- 5) Zaštita ljudskih prava (npr. dječjih, ženskih)
- 6) Zaštita prava životinja
- 7) Zaštita okoliša i održivi razvoj
- 8) Sport
- 9) Organizacija humanitarnih aktivnosti
- 10) Poticanje i razvoj demokratske kulture
- 11) Zagovaračko djelovanje
- 12) Vjerska zajednica
- 13) Krizno djelovanje/volontiranje (npr. potresi, poplave, pandemija)
- 14) Nešto drugo, molimo dopisati _____

14) Vrsta organizacija u kojima sam se volonterski angažirao/la prethodne tri godine

(molimo označiti sve odgovore koje odgovaraju iskustvu)

- 1) Udruge/Klubovi/Društva
- 2) Javne ustanove (npr. škole, bolnice, muzeji)
- 3) Tijela javne uprave (državna i lokalna razina)
- 4) Humanitarne organizacije
- 5) Zaklade
- 6) Turističke zajednice
- 7) Vjerske zajednice
- 8) Izvan organizacija - *ad hoc*/neformalne građanske inicijative
- 9) Nešto drugo, molimo dopisati _____

15) U volonterske aktivnosti sam se u prethodne tri godine u prosjeku uključivao/la:

(molimo označiti jedan odgovor koji najviše odgovara iskustvu)

- 1) Jednom-dvaput u sve tri godine
- 2) Sporadično, ali više puta godišnje
- 3) Redovno na mjesečnoj razini
- 4) Redovno na tjednoj razini
- 5) Svakodnevno
- 6) Nešto drugo, molimo dopisati _____

16) U vrijeme sudjelovanja u ovom

istraživanju: (molimo označiti jedan odgovor koji najviše odgovara iskustvu)

- 1) Volontiram u jednoj organizaciji
- 2) Volontiram u više organizacija
- 3) Volontiram neformalno, kao dio građanske inicijative
- 4) Trenutno ne volontiram, ali planiram se uskoro angažirati
- 5) Trenutno ne volontiram i ne planiram uskoro

17) Organizacija/e u kojima trenutno volontiram djeluju u sljedećim (šire definiranim) područjima:

(moguće označiti više odgovora)

- 1) Odgojno-obrazovno područje
- 2) Zdravstvo
- 3) Socijalna skrb
- 4) Umjetnost, kultura, mediji
- 5) Zaštita ljudskih prava (npr. dječjih, ženskih)
- 6) Zaštita prava životinja
- 7) Zaštita okoliša i održivi razvoj
- 8) Sport
- 9) Organizacija humanitarnih aktivnosti
- 10) Poticanje i razvoj demokratske kulture
- 11) Zagovaračko djelovanje
- 12) Vjerska zajednica

- 13) Krizno djelovanje (npr. potresi, poplave, pandemija)
 14) Nešto drugo, molimo dopisati _____

18) O potencijalnim volonterskim angažmanima najčešće se informiram putem: (moguće označiti više odgovora)

- 1) Organizacije kojoj sam član i/ili u kojoj već volontiram
- 2) Organizacija koje su u potrazi za volonterima
- 3) Lokalnog volonterskog centra
- 4) Obitelji/prijatelja/poznanika
- 5) Medija
- 6) Društvenih mreža
- 7) Škole/fakulteta/poslodavca
- 8) Nešto drugo, molimo dopisati _____

19) S obzirom na vaše osobno volontersko iskustvo i motivacijske razloge za uključivanje, molimo da za svaku tvrdnju označite koliko se odnosi na vas, pri čemu je:

- 1= uopće se ne slažem / uopće se ne odnosi na mene
 2= uglavnom se ne slažem / uglavnom se ne odnosi na mene
 3= niti se slažem, niti se ne slažem
 4= uglavnom se slažem / uglavnom se odnosi na mene
 5= u potpunosti se slažem / u potpunosti se odnosi na mene

1 2 3 4 5

- 1 Članovi moje obitelji volontiranju, pa su i mene motivirali.
_____
- 2 Moji prijatelji volontiraju pa sam se onda i ja uključio/la.
_____
- 3 Kada volontiram, osjećam se manje usamljeno.
_____
- 4 Koliko god se loše osjećao/la, volontiranje mi pomaže da zaboravim na to.
_____
- 5 Volontiranjem mogu uspostaviti nove kontakte koji bi mogli pomoći mom poslu ili karijeri.
_____
- 6 Iskreno sam zabrinut/a za skupinu građana kojoj pomažem volontiranjem.
_____
- 7 Volontiranje mi omogućuje istraživati različite mogućnosti za razvoj karijere.
_____
- 8 Volontiranje mi omogućuje razviti nove perspektive i novi pogled na stvari.
_____
- 9 Volontiranje mi omogućuje učiti nove stvari kroz izravno i praktično iskustvo i tako razvijati svoja znanja i vještine.
_____
- 10 Osjećam da je važno pomagati drugima i tako razvijati osjećaj zajedništva i solidarnosti.
_____

-
- 11 Volontiranje je dobar bijeg od vlastitih nevolja.
-
- 12 Volontiranje čini da se osjećam potrebnim/om.
-
- 13 Volontiranje je super način za stvaranje novih prijatelja.
-
- 14 Volontiranje mi pomaže naučiti kako se odnositi prema drugima i drugačijima.
-
- 15 Kad volontiram, osjećam se bolje.
-
- 16 Iskustvo volontiranja će doprinijeti kvaliteti mog životopisa.
-
- 17 Volontiranjem mogu učiniti nešto i doprinijeti borbi za odnosno unapređenju ciljeva koji su mi važni u životu.
-
- 18 Dragim ljudima u mom životu je volontiranje jako važno pa me to motiviralo na uključivanje.
-
- 19 Volontiranje me čini sretnijom i ispunjenijom osobom.
-
- 20 Volontiranjem doprinosim pozitivnoj promjeni u društvu.
-
- 21 Volim prirodu i zabrinut/a sam za održivost ekosustava pa volontiram u različitim aktivnostima zaštite okoliša i životinja.
-
- 22 Osjećam da volontiranjem ispunjavam svoje obveze prema zajednici i društvu kojemu pripadam.
-
- 23 Volontiranje mi pomaže naučiti više o potrebama i problemima u mojoj zajednici.
-
- 24 Znanja i vještine stečene volontiranjem koristim u drugim životnim situacijama.
-

6.2. Popis tablica i slika (grafičkih prikaza)

Tablica 1. Struktura uzorka istraživanja

Tablica 2. Status formalnog članstva ispitanika u organizacijama civilnog društva (N=1000)

Tablica 3. Struktura uzorka volontera sa barem jednim životnim volonterskim iskustvom (N=246)

Tablica 4. Struktura uzorka volontera s volonterskim iskustvom u posljednje 3 godine (N=114)

Tablica 5. Stavovi o volonterstvu na općoj populaciji

Tablica 6. Stavovi o volonterstvu na populaciji volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Tablica 7. Motivacijske odrednice volontera - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Tablica 8. Teorijska distribucija faktora motivacije volontera

Slika 1. Sociodemografski pokazatelji uzorka istraživanja (N=1000)

Slika 2. Udio osoba starijih od 16 godina koje imaju životno volontersko iskustvo - ukupan uzorak (N=1000)

Slika 3. Godine volonterskog iskustva - prikaz rezultata po spolu i dobnim skupinama - uzorak sa životnim volonterskim iskustvom (N=246)

Slika 4. Godine volonterskog iskustva - prikaz rezultata po regijama - uzorak sa životnim volonterskim iskustvom (N=246)

Slika 5. Udio osoba koje imaju volontersko iskustvo u posljednje tri godine (2020-2022)

Slika 6. Udio osoba koje volontiraju u trenutku provedbe istraživanja (lipanj, 2023)

Slika 7. Ključni razlozi neuključivanja u volonterske aktivnosti

Slika 8. - Stavovi o volonterstvu na općoj populaciji (N=1000) - grafički prikaz

Slika 9. Stavovi o volonterstvu na populaciji volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - grafički prikaz

Slika 10. Područja djelovanja volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - prikaz postotaka

Slika 11. Područja djelovanja volontera - uzorak sa volonterskim iskustvom u trenutku provedbe istraživanja (lipanj, 2023, N=74) - prikaz postotaka

Slika 12. Organizacija volonterske djelatnosti - dominantni organizatori volonterskih aktivnosti - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114) - prikaz postotaka

Slika 13. Organizatori volontiranja u čije aktivnosti su se uključivali volonteri tijekom protekle tri godine - prikaz po spolu i dobnim skupinama (N=114)

Slika 14. Organizatori volontiranja u čije aktivnosti su se uključivali volonteri tijekom protekle tri godine - prikaz po regijama

Slika 15. Učestalost volontiranja u prethodne 3 godine (N=1000)

Slika 16. Učestalost volontiranja u prethodne 3 godine - prikaz po spolu i dobnim skupinama (N=114)

Slika 17. Učestalost volonterskog angažmana u posljednje tri godine - prikaz po regijama (N=114)

Slika 18. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Slika 19. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - prikaz po spolu i dobnim skupinama

Slika 20. Organizacijska distribucija volonterskog angažmana - prikaz po regijama

Slika 21. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - uzorak volontera s volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)

Slika 22. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - prikaz po spolu i dobnim skupinama (N=114)

Slika 23. Informiranje o potencijalnim volonterskim angažmanima - prikaz po regijama

Slika 24. Pet ključnih i pet najmanje relevantnih motivacijskih odrednica

Slika 25. Motivacijske odrednice - uzorak sa volonterskim iskustvom u posljednje tri godine (N=114)